SON HAVADİSLER

Haber AKŞAM POSTASI

TEMMUZ 1 SALI 1941 Sayı: 3361

İdare Tel. 24370 - Sene 11 - İDAREYERİ: ANKARA CADDESİ VAKIT YURDU: İSTANBUL Yazı işleri Tel. 23872 Fiyatı 5 KURUŞ

İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ KİTAP SARAYI

107733 KİTAP SARAYI

Denizciler bayramı

Bu sabah Taksimde yapılan merasimle kutlanmağa başlandı

Bugün deniz yarışları ve gece de limanda fener alayı yapılacak

Taksikde âbide yanındaki direğe bayrak çekiliyor

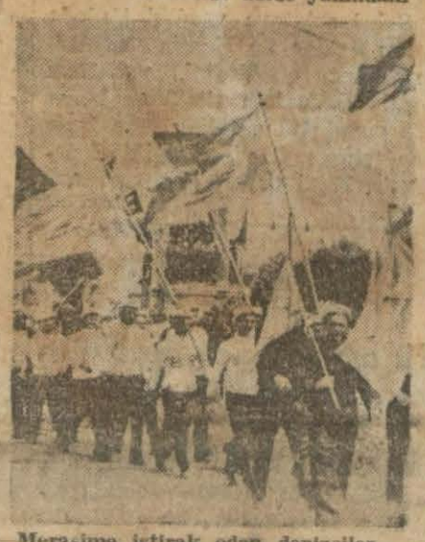

Merasime iştirak eden denizciler

Bir temmuz günü, Türkün kendi kara sularında hâkimiyetini eline aldığı ve bu hakkının bütün milletlerce tanındığı günün yıldönümüdür. Bu tarihten itibaren 1 temmuz denizciler ve kabotaj bayramı olarak kabul edilmiş ve her sene tesit olunmuştur.

Bilhassa bu seneki deniz bayramının fevkalâde parlak merasimle kutlanması için çok evvelden hazırlıklar yapılmıştır.

Bu sabahın çok erken saatlerinden itibaren bütün deniz devair ve müessesatı, deniz kurumları, denizdeki bütün vapurlar Türk bayraklarile donatılmış bulunuyordu. En küçük rütbeli denizciler

(Devamı 4 üncüde)

Romanyada Yaş şehrinde Alman ve Rumen askerlerine evlerden ateş eden 500 Yahudi komünist Kurşuna dizildi

Paraşütle indirilen Sovyet ajanları yakalandı

Yabancı unsurları zamanında bildirmiyen Rumenler

Bütün aileleri efradile birlikte kurşuna dizilecek

Bükreş, 1 (A.A.) — Romen baş vekâleti aşağıdaki tebliği neşretmiştir:

Sovyetler, bütün vasıtalarla cephe arkasında bozgunculuk, karga-şalık ve tecavüz hareketleri çı -

(Devamı 4 üncüde)

Bir Alman topu askerlerin yardımiyle ileri sevkediliyor

Sovyet tebliği Finlândiya hududundan yapılan Taarruzlar püskürtüldü

Alman ve Romen kıtaları Prut nehrini gene geçemediler

Minsk bölgsinde muharebeler ınkişaf ediyor

(Yazısı 4 üncüde)

Kızıl ordu Topraklarını karış karış mudafaa ediyor

Şimal cephesine Sovyetler mütemadiyen takviye kıtaları gönderiyor

Londra, 1 (A.A.) — B.B.C: Rusya harbine dair gelen haberler karışıktır Fakat Röyter ajansı, Kızılordunun toprağını karış karış müdafaa ettiğini ve mukabil taarruzlar yaparak Almanlar tarafından ihata edilmelerine mâni olduğunu bildirmektedir.

Şimalde Rus gerilemesinin yakında duracağı anlaşılmaktadır. Pinks bataklıklarındaki büyük muharebenin neticesi henüz malûm değildir. Burada müthiş tank kuvvetleri çarpışıyor. Sovyet tankları büyük mukavemet gösteriyor. Bunlar bazan çekiliyorlar, fakat yeniden teşekkül ederek hücuma geçiyorlar. Şimal hattına mütemadiyen takviye kıtaları gelmektedir.

Dün akşam: Rodvolar arasında Gezinti

Yazan: Hüseyin Cahit Yalçın

İtalyanın yüzlerce Alman fırkasına ilâveten Almanlara yardım için tek fırka yollaması etrafında tegriyat ve propaganda gürültüsü devam ediyor. İnanmazsanız İtalyan radyosunun ingilizce neşriyatını dinleyiniz. Kopenhag'dan verdiği bir haberi bütün dünyaya ilân ediyor:

"İtalyanın da Almanyanın yanında ve Rusyaya karşı vermiş olduğu karar Danimarkada büyük bir memnuniyetle karşılanmıştır."

İtalyan radyosu, yalnız, Danimarka efkârı umumiyesinin bütün Avrupada haiz olduğu ehemmiyet hakkında bir şey söylemiyor ki şüphesiz bu da tevazuundan ileri gelmektedir!

**

Berlin radyosu temin ediyor: "Alman sözcüsünün bildirdiğine göre, Almanya Sovyetler Birliği milletlerine karşı değil, hükûmetlerine karşı muharebede bulunmaktadır."

Bu havadisin bir eksiği var: Bundan dolayıdır ki şehirlere atılan bombalar yalnız Sovyet hükûmetini idare edenlerin başına düşmekte, muharebedeki kurşunlar yalnız Sovyet hükûmeti şefleri ile isabet etmekte ve Sovyetler birliği milletleri her türlü kazalardan belâdan masun kalmaktadır." Parazit dolayısile bu cümle zaptolunamamıştır.

**

Bulgar radyosu temin ediyor: Stefani ajansının siyasi muharririnin Romadan bildirdiğine göre, İtalyan fırkasının Sovyet cephesine hareket etmesi münasebetile İtalyan milleti büyük bir sevinç içinde imiş.

**

Alman radyosu söylüyor: "Cani ve vahşi İngilizlerin Araplara ve Müslümanlara ettikleri bunca mezalime ilâve olarak bü-yük Arab kumandanı ve sabık Mısır erkânıharbiye reisi Aziz Elmısri Paşayı idam ettikleri haber alınmıştır."

Acaba hafızamız mı bizi aldatıyor? Çünkü yine Alman radyosu bu Aziz Elmısri Paşayı İngilizlerin kaçarken yakalıyarak hainane katlettiklerini çoktan haber vermişti. Acaba şimdi ölü adamı mezardan çıkararak mı idam ettiler? Alman radyosu kendi verdiği havadisi böyle tekzip ederse dinlerindeki itimadı sarsmış olur mu? Dostlarımıza biraz dikkat ve itiyat tavsiye ederiz.

Alman radyosu İsveçte çıkan bir gazeteye atfen Bolşeviklerin

(Devamı 4 üncüde)

Fransa harbini filme nasıl çektim?

Yazan Dr. Hans Henkel

Pek yakında HABER'de

Bir İngiliz tayyaresine ateş edilmesi üzerine

Cebelüttarıktaki ingiliz topları İspanyol batarya mevzilerine ateş açtılar

İspanya İngiltereyi şiddetle protesto etti

Madrid, 1 (A.A.) — D.N.B. ajansı bildiriyor:

Bir müddettenberi Cebelüttarık'tan tayyarelerin gelerek İspanyol toprakları üzerinde uçtukları ve keşif hareketlerinde bulundukları Alcesiras'da müşahede edilmektedir. Bu uçuşların devamı, İspanyol hükümranlık haklarının muttarit bir ihlâli mevzuubahs olduğunu göstermektedir.

İspanyol toprakları üzerinde yeni bir İngiliz keşif uçuşu esnasında İspanyol hava dafi topları tayyareye ateş açarak bu tayyareyi belki de hasara uğramış olarak uzaklaşmağa mecbur ederken Cebelüttarıktaki İngiliz hava dafi topları da İspanyol hava dafi bataryaları mevzilerine ateş etmislerdir.

İspanyol hükûmeti bu hâdiseyi şiddetle protesto etmiştir.

Bu sabah

Küçük bir çocuk kamyon tekerlekleri altında can verdi

Bu sabah Beşiktaş tramvay caddesinde feci bir kamyon kazası olmuş ve bir küçük çocuk çiğnenerek ölmüştür.

Kazayı yapan 3433 numaralı kömür

(Devamı 4 üncüde)

Boğazda YAPILAN ASKERİ DENEME

Büyük bir muvaffakiyetle neticelendi

Münakalât Vekilimizle Orgeneral Fahrettin Altay deneme hakkında izahatta bulundular

Dün Boğaziçinde küçük mikyasta bir askeri deneme yapılmış, Trakyadan gelen askeri kıtaların İstanbul şehrine uğramadan Boğazın herhangi bir yerinden karşı Anadolu sahiline en iyi va azami süratle geçirilmesi tecrübeleri icra edilmiştir. Tecrübe fevkalâde iyi netice vermiş, motörlü ve diğer birliklerin birçok vasıtalarla ve süratle nakli muvaffakiyetli olmuştur.

(Devamı 4 üncüde)

Stalin

Rusyada 16-50 yaş arasında Bütün erkekler mecburî askerliğe çağrılıyor

Stalinin başkanlığında müdafaa meclisi kuruldu

(Yazısı 4 üncüde)

VAKIT Gazetesinde

İmralı

Yazan: Refik Ahmet Sevengil

Büyük, heyecanlı, meraklı bir roman

Bugün başladı

ÇERÇEVE

Yolda düşündüklerim:

AKLA DAİR...

Necip Fazıl Kısakürek

(Südre-tül-müntehâ) ya kadar dayanıp oradan ileriye geçemiyen, geçerse kanatlarımın yanacağını söyliyen Cebrail, akıl mümessili...

— Buradan ileriye nasıl geçilir?

Sualine Cebrail şu cevabı verdi:

— Buradan ileriye akılla geçilmez, aşkla geçilir...

**

Çocuğa rahimde can veren, tohumu çatlatan, ampulü nurla dolduran, Çin seddini yükselten, (Majino) hattını delen ve öksürüklü mantık hesaplarını paçavraya çeviren aşk, insandaki "OL!.." hamlesinin biricik sırrı... Her şubede, her işi aşk yapacak, akıl hesaplıyacaktır. Ve bunlar biribiriyle hiç de iyi geçinmiyecekler...

**

Akıl, cüceler içinde belki en becerikli cüce; fakat muhakkak bir cüce... Mesafeleri karış karış ölçmeği; zamanı tık tık saymayı, devlere çelme atmayı, cücelere ökçeli iskarpin giydirmeği, denize dalmayı, havada uçmayı, daha bir çok şeyi, birçok şeyi bilir; fakat bir şeyi bilmez: Eğer kırk bir mizan ve tecrübe işaretile defterinde kayıtlı değilse, bir kere birin kaç ettiğini...

**

Felsefede akliyecilere zıd bir meslek tutan büyük akıllı (Bergson) a muarızları demiş ki:

— Aklı çürüttün, fakat bizzat akıl usulleriyle...

Filozofun yerinde olsaydım şu cevabı verirdim:

— Demek ki aklın nihai hamlesi, kendi kendisini inkârdan ibaret...

**

Aklı tokatlamak hakkı, aklın üstüne çıkanındır. Aklın altında kalan zügürt bünye aynı şeye yeltenirse, karşımızda zavallı muvazenesizi buluruz. Aklın altında kalmaya en canlı misal, yeni şair...

**

Hayfâ ki bir islâm büyüğünün dediği gibi, ne sadece akılla olur, ne de büsbütün akılsız...

**

İnsanlığın şimdi içinde yaşadığı kıyamet hengâmesi, aşkını kaybeden ve sadece akılla bulacağını vehmeden Avrupa medeniyetinin bangır bangır iflâsından bir panayır faslı... Bitaraflıktan muharipliğe; düzenbazlıktan tedbirciliğe kadar hiç bir istikamette tutunamıyan kuru akılcılar, şimdi alev ve duman içinde çöken mezat kürsülerinden bağırsın:

— Akıl satıyoruz, akıl!!! Bini bir paraya akıl!!!

**

Bu ihtilâl mevsiminde kuru aklın tasfiye edildiği ve edileceği kadar, hiç bir mevsimde hiç bir sahil halkı, kokmuş palamutların denize atıldığına şahit olmadı ve olmıyacak...

**

Aklın son hükmü şu ki, aklı bir kere maskara eden ve artık bütün tedbirlere rağmen kurtaramıyan bir telâkki ve bir diyar yıkılır yıkılmaz hem aklın, hem de aşkın kurtulmaz ümidi var...

11

Koca Veli nasırlı iri ellerini göğsünün üstünde daha sıkı çaprazladı ve boynunu azıcık bükerek yalvardı:

— Hele git şimdi... dedikleri mi unutmayasın!

Dedi. Koca Veli onu selâmladı ve baş eğdi:

— Başüstüne, Sultanım!

Sanki Ovacık köyünün bütün halkı onun çocukları veya kardeşleri idi; yalnız kendi borcunu değil bütün köyün borcunu düşünüyordu. Zaten o her zaman böyle yapardı ve bunun için köylü tarafından son derece sevilirdi. Yalnız birkaç kişi, avlanmak için bulanık su bulamadıklarından, kendilerini böyle bir muhitten mahrum bırakan Koca Veliye için için kızıyorlar; dedikodu yapıyorlar; kıskanıyorlardı. Fakat ellerinden bir şey gelmiyordu; hattâ içlerinde kaynayan kötü hisleri insanların bir çoğunda bulunan riya maskesi altında saklıyorlardı; ilk fırsatta açığa vuracaklarına şüphe yoktu.

Odasının köşesinde, ve siyah bir koyun postu bulunan sedire uzandı; bütün köyün vermeğe mecbur olduğu vergiyi hesaplamağa başladı; bunları okuyup yazmış bir adam gibi muntazam bir surette kâğıda yazarcasına sıralıyordu; lâkin oldukça küçük ve ehemmiyetsiz bir farkla neticeyi bulmak güç değildi.

Köyde seksen iki ev vardı; her birinden ellişer akçe alınırdı. On iki bin dönüm arazi ile yüz on çift öküz ve atın vergisi yirmi iki bin akçe; dokuz bin koyun ve sığırın on altı bin akçe; yirmi yedi bin dönüm otlağın sekiz yüz akçe; zeytinlik ve bahçelerin on iki bin akçe tutardı. Bunlara henüz evlenememiş olan sekiz erkeğin, o yıl evlenen on iki çiftin, arı kovanlarının vergileri de ilâve edilirse hepsi elli beş bin akçeden fazla ediyordu; bin altın demekti. Halbuki şimdi bütün köyü çırılçıplak soymak mümkün olsa üç yüz altın bulunamazdı.

Koca Veli sonra kendi kendine sordu:

— Kimler vergilerini verebilirler?

Bunun da cevabı gayet fena idi; çiftlerini, koyun ve keçilerini, kovanlarını tamamiyle satarlarsa ancak bu mümkün olacaktı. O takdirde bundan sonrası için ne yiyip ne içeceklerdi; ne ile çift sürüp kazanacaklardı!

O sırada köyde kimbilir kaç kişi onun gibi düşünmekten uykularını kaçırmışlardı.

İbrahim Beye onun da duymuş olduğuna şüphe edilmeyen felâketi daha etraflı olarak anlatmaktan, merhametine sığınmaktan, bir kısmı için beş on gün mühlet istiyerek bir kısmını gelecek seneye bıraktırmaktan başka çare yoktu; zaten gündüz yapılan toplantıda varılan netice de bundan ibaretti.

Ancak bir iki saat için yarı uykuya dalmıştı; ezanla uyandı; Ali yi ayatka buldu; Beyle ağanın hizmetleri için hazırdı. Köyün camii o sabah bayram namazlarından daha kalabalıktı; lâkin bayramın ferahlığı yerinde ağır bir sıkıntı vardı.

Yemekten sonra İbrahim bey köy odasındaki sedire kuruldu; iki kâtibini karşısına oturttu; hesap çıkarttı. Herkesin hesabı çıkarıldıkça çağırılıyor:

— Borcun işte budur; tiz getiresin!

Denilliyordu.

Sekiz on kişi hiç bir itiraz yapmadan, hattâ söz söylemeden dışarı çıktılar; iki üç tanesi bir şeyler söylemek ve derd yanmak için ağız açacak oldular; lâkin İbrahim Bey:

— Ne durursun? Tiz ol!

Daha fazla ısrar etmeyişlerinin sebebi bu vazifeyi, hepsinden iyi yapacağına inandıkları ve hürmet ettikleri Koca Veliye bırakmış olmalarıydı.

Koca Veli nasırlı iri ellerini göğsünün üstünde daha sıkı çaprazladı ve boynunu azıcık bükerek yalvardı:

— Bey, halimiz çok fena... Bir belâya uğradık ki misline görmüş değiliz. Bu vergilerin hepsini hemen veremeyiz; üstelik bereket de olmadı. Bize insaf buyurun. Hem bir kaç gün...

— Neler olup bittiğini bilirim. Ben burada karakış gecesinde bir karga bağırsa duyarım. Sen burada nesin ki başkaları için de konuşursun. İşte cümlesi "peki!" deyip gittiler; birazdan vergilerin getirirler!

— Getiremezler beyim! Birer ikişer ellerinde çıkmlarla gelirler, akçeleri vergilerinin üçte biri, hele yarısı kadar tutarsa ne mutlu!

— Onlardan sana ne? Hele sen kendi borcunu getir, başkasının lâfını etme!

— Olsaydı elbet getirirdim!

Elini kuşağının arasına soktu, oradan bir çıkın çıkardı:

— İşte burada sekiz yüz otuz üç akçe ve sekiz altın var; varım yoğum budur!

İbrahim Bey kâtiplerinden birine sordu:

— Tamam mıdır?

— Hayır.. daha bin iki yüz kırk dokuz akçe ister!

— Ne?..

— Evet.. Defter böyle söylüyor; geçen yıl dahi böyle idi; yalnız bir miktar avariz vardır ki yekûn tutmaz.

Timar beyi, Koca Veliye döndü:

— Ver onu da farkını tiz getir; duydun ya!..

— Duydum, lâkin yoktan yaratmak Allaha mahsustur! Korsanların ne yaptıklarını hep anlatsam insafa gelirsiz!

— Hepsini bilirim; hattâ senin gelip bana haber verecek yerde bezirgânlara uğrayıp altınlar aldığını, getirip verdiğini dahi bilirim. .

— Haber versem siz yetişinceye kadar hepimizi götürürlerdi, yahut kılıçtan geçirirlerdi; şimdi Ovacık köyünde baykuşlar ve kargalar öterdi; bir akçe dahi verecek adam bulunmazdı!

— Viçenzo kâfirinden aldığın hisseyi ne ettin? Onu ne güne saklarsın?

(Devamı var)

Haber Şehirden ve Memleketten

Kahve tevziatı

Eviere fiş dağıtılması bu akşam bitecek

Mahalle mümessilleri tarafından aile reislerine dağıtılmasına karar verilen kahve fişlerinin tevzii bu akşam bitecektir.

Fişlerin dağıtma işi biten nahiyelerde dün sabahtan itibaren kahve tevziatı da başlamıştır. Kuru kahveciler, dün bütün gün mukabilinde kahve verdikleri fişleri dün akşam nahiye müdürlüklerine vermişlerdir. Kuru kahveciler, aynı şekilde bu akşam da mukabilinde kahve verdikleri fişleri nahiye müdürlüklerine teslim edeceklerdir.

Memurlara kahve tevziatına belediye kooperatifi vasıtasile yarın sabahtan itibaren başlanacaktır.

Bir aile faciası

6 çocuklu bir adam kendisini aldatan karısını öldürdü

Küstah ve mülecaviz âşık sokak ortasında kocasile beraber giden kadının kolundan çekecek kadar işi ileri götürmüş

Sıvastan bildirildiğine göre geçen pazar günü gecesi posta ve telgraf binası önünde bir cinayet işlenmiş, birisi kendisini bacanağının oğlu ile aldatan karısını öldürmüş, karısının âşıkını da ağır surette yaralamıştır. Vaka şöyle cereyan etmiştir.

Vazifesinden izinli gelmiş olan altı çocuklu Sabri adında birisi, pazar gecesi karısı Sabiha ile parktan evlerine dönerlerken peşlerinden gelen Sabrinin bacanağının oğlu yanında başka birisiyle konuşurlarken şöyle lâf atmıştır:

— Sabri ağabey ne zaman gideceksin.

Sabrinin karısı bu sözler üzerine arkada kalmış Sabrinin kulağına bu sırada karısının şu sözleri gelmiştir:

— Dur canım! Ne yapıyorsun. Sabri burada görmüyor musun?

Sabri bu sözler üzerine dönüp geri bakınca bacanağının oğlu Halilin karısını kolundan çektiğini görmüş, hemen tabancasına sarılarak ikisine birden ateş etmiştir. Çıkan kurşunlar Sabihanın derhal ölümüne sebebiyet vermiş, Halil ağır yaralanmıştır. Katil vakadan sonra kaçmışsa da bilâhıre teslim olmuştur.

Sabri zabıtaya verdiği ifadede karısı Sabiha ile Halilin kendisine ihanet ettiklerini, yuvasının bozulmaması için şimdiye kadar göz yumduğunu, fakat daha fazlasına tahammül edemediğini söylemiştir. Katil tevkif olunmuştur.

Hâkimler arasında

Yeni tayin ve nakiller yapıldı

Ankaradan bildirildiğine göre bazı hâkimler arasında yeniden tayinler yapılmıştır. Buna nazaran, 60 lira maaşlı Urfa hukuk hâkimliğine Diyarbakır hukuk hâkimi Bahri Uzbay, 50 lira maaşlı Ankara hâkim muavinliğine Ankara eski hâkim muavini Fikret Arık, Ankara sulh hâkimliğine Ankara cezaevi inşaat müdürü Abdülkadir Ulusoy, Diyarbakır hukuk hâkimliğine Kozan hâkimi Şuur Erdem, 35 lira maaşlı Denizli sorgu hâkimliğine Gebze sorgu hâkimi Bürhaneddin Çilbi, Suşehri hâkim muavinliğine Şebinkarahisar hâkim muavini Şevket Türe, Başkale hâkim muavinliğine Gürpınar hâkim muavini Tevfik Doğuşıker, Erzurum sorgu hâkimliğine Ağrı sorgu hâkimi Hürrem Damalı, 30 lira maaşlı Şebinkarahisar sorgu hâkimliğine Suşehri sorgu hâkimi Sabri İmer tayin edildiler.

Ortaokul muallimi olmak istiyenler

Maarif vekâleti ortamektep muallimi olmak istiyenler hakkında yeni bir talimatname hazırlamış, alâkadarlara tebliğ etmiştir.

Ortaokul öğretmeni olmak istiyenlerin en az lise veya öğretmen okulu mezunu olması ve olgunluk imtihanını vermiş bulunması lâzımdır.

İmtihan her sene eylûl ve haziran aylarında olmak üzere İstanbulda yüksek öğretmen okulunda, Ankarada Gazi Terbiye Enstitüsünde iki defa yapılacaktır.

Florya gazinosunda pirzolalar pahalı satılıyormuş

Belediye zabıtası, Florya plâjlarını ve gazinolarını sıkı bir kontrole başlamıştır. Bu arada Florya plâjlarının müstecirî Mehmet Uyguncanın plâj gazinosunda ciğer tavası ile pirzolayı tesbit edilen tarifeden yüksek fiyatla sattığı görülmüş, hakkında ceza kesilmiştir. Bundan başka Florya çarşısındaki Maryantinin "Gülcemal,, lokantası ile Hasibin "Şen köşe,, birahanesi pis görülmüş, sahipleri cezaya çarpılmıştır.

Münakale Vekilinin beyanatı

Avruda ile tren münakalâtı

Pityon - Svelingrad hattının tarafımızdan işletilmesi hakkındaki

Mukavele imzalandı

Dün sabah Ankaradan şehrimize gelen Münakalât vekili Cevdet Kerim İncedayı, dün, bazı nakliyat işlerini tetkik etmiştir. Vekil, bu sırada bir arkadaşımıza şu beyanatta bulunmuştur:

"— İstanbulda bir hafta kadar kalmak ve vekâlete ait işleri tetkik etmek üzere geldim. Yarın, (bugün) Lozanın bize kazandırdığı büyük zaferlerden biri olan Kabotaj hakkının Türk bayrağına inhisarının 16 inci yıldönümü münasebetile yapılacak denizciler bayramının tesidinde en büyük liman ve deniz şehrimiz olan İstanbulda denizcilerimiz arasında bulunacağım.

İstanbula gelişimden istifade ederek Trakyaya bir seyahat yapacağım. Perşembe günü İstanbuldan hareket edecek ve Kırklareli, Edirneyi ziyaret edeceğim. Yolları, köprüleri ve hattı tetkikten geçireceğim.

Kuleli Burgaz (Pityon) ile Cesir mustafapaşa (Svelingrad) arasındaki hattın Türk devlet demiryolları tarafından işletilmesine ait anlaşma imzalanmıştır. Şurasını söyliyebilirim ki memleketimizin Avrupa ile olan bu başlıca münakale yolu kısa bir müddet içinde açılacaktır.,,

Fasulye fiyatları üzerinde tetkikler

Vekiller heyetince kabul edilen kararname ile kuru fasulye fiyatları tayin olunmuştu. Bazı fasulye tacirleri, kuru çalı fasulyesinin 17,50 kuruşa satılamıyacağını ileri sürüklerinden mıntaka ticaret müdürlüğü bu mevzu üzerinde tetkikler yapmağa başlamıştır.

Bir katil

12 sene hapse mahkûm edildi

Hüseyin Uysal adında bir gemici bir müddet evvel bir gece yarısı sarhoş olarak Haliçfenerinde oturan eski nişanlısı Esmanın evine gitmiş, kızın korkusundan komşusu Mustafa Nazifin evine imdat çağırmak üzere gitmesi ve Mustafa Nazifin:

— Vazgeç yahu! Yaptığın doğru değildir! demesi üzerine Mustafa Nazifi oracıkta bıçaklıyarak öldürmüştü.

Hüseyin Uysalın ikinci ağır cezada görülen muhakemesi dün bitirilmiş ve kasden ve tehevvüren öldürdüğü neticesine varılarak 18 sene müddetle hapse mahkûm edilmiştir. Ancak vakada azaltıcı sebebler görüldüğünden ceza 12 sene hapse indirilmiştir. Katil ayrıca Mustafa Nazifin karısı Melâhat ile kızı Naciyeye 500 er lira tazminat ödiyecektir.

Beden terbiyesi umum müdürlüğü

Ankaradan bildirildiğine göre beden terbiyesi genel direktörlüğünün ünvanı 4047 numaralı kanun ile umum müdürlüğe kalbedilmiştir. Bu hususta hazırlanan kararnameye göre beden terbiyesi umum müdürü olan eski genel direktör general Cemil Tanerin maaşı 125 liradır.

Büyük Millet Meclisinde

Dün de bir çok kanun lâyihaları kabul edildi

Çiftçi mallarının korunması kanunu tekrar reye konacak

Ankara, 30 (A.A.) — Büyük Millet Meclisi bugün Şemsettin Günaltay'ın başkanlığında toplanarak İsviçreye gönderilen fındıklar bedellerinin malî borçların ödenmesine tahsisi için Türkiye ile İsviçre arasında notalarla Türkiye - Almanya arasında mübadelelere mütedair hususî anlaşmıya bağlı protokolda tayin edilmiş müddetin iki ay ve Trkiye - Fransa arasındaki kontenjan ve tediye anlaşmaları ile merbutları hükümlerinin 30 haziran 1941 tarihine kadar uzatılmasına ait protokolların tasdikleri hakkındaki kanun lâyihalarının ikinci müzakerelerini yapmıştır.

Meclis gene bugünkü toplantısında sermayesinin tamamı devlet tarafından verilmek suretiyle kurulan iktısadî teşekküllerin teşkilâtı ile idare ve murakabeleri hakkındaki kanuna ek kanun lâyihası ile fenerler hasılatının yarısının hazineye ödenmesine ait lâyihanın ikinci müzakerelerini yaparak kabul eylemiştir.

İkinci müzakeresi yapılmış olan kanunlar arasında bulunan çiftçi mallarının korunması hakkındaki kanun için verilmiş olan reylerde nisab temin edilmediği cihetle bu kanun için gelecek toplantıda bir defa daha reye müracaat edilecektir.

Meclis bundan sonra ceza ve tevkif evleri umum müdürlüğünün vazife ve teşkilâtı kanununa bazı maddeler ilâvesine ait lâyihayı müstaceliyet kararıyle müzakere ve tasvip eylemiş ve devlet memurları aylıklarının tevhit ve taadülüne mütedair kanuna bağlı bir numaralı cetvelde bir değişiklik yapılması hakkındaki lâyihanın da birinci müzakeresini yapmıştır.

Meclis, çarşanba günü toplanacaktır.

Çorapçıların talepleri

Ankaraya giden çorapçılar heyeti İktısat Vekâletile temaslarda bulunmuş, İpekli çorap standardizasyon nizamnamesinde bugünün ihtiyaçlarına göre tadilât yapılmasını rica etmiştir.

Haber verildiğine göre, İktısat Vekâleti, çorapçıların bazı tekliflerini makul bulmuş, diğer birçok tekliflerini işe reddetmiştir. İktısat Vekâleti, ipekli çoraplarının daha fazla dayanıklığını temin için bazı kararlar almış, bu arada jartiyelerin çoraba takıldığı yerlerin pamuk ipliğinden dokunmasını muvafık görmüştür. Evvelce, bu kısım da ipekten yapılmakta ve küçük bir tazyik neticesinde çoraplar yırtılmaktaydı.

Bir ana ile oğul komşuları tarafından yaralandı

Dün Cibalide bir mahalle kavgası olmuş bir ana oğul komşuları tarafından adamakıllı döğülerek başlarından da taşla yaralanmışlardır.

Yaralanan Ahmet kızı Mahmure ile oğlu Feridun Cibalide Üsküplü caddesinde 79 numarada oturmaktadır. Mahmure bir zamandanberi komşuları 81 numarada oturan Hasan ve karısı Hatice ile kavgalıdır. Dün de gene birbirlerine lâf atmışlar ve böylece şiddetli bir kavgaya başlamışlardır. Kavbaya Hasan ile karısına mısafir gelen Sultahamamında oturan Ali Saim de karışmış ve üçü birden Mahmure ile oğlu Feridunun üzerine atılarak kendilerini döğmüş ve taşla başlarmdan yaralamışlardır.

Yaralı ana oğul hemen Cerrahpaşa hastanesine kaldırılmışlar, suçlular yakalanmışlardır.

KESERLE BAŞINDAN YARALADI

Arapcamiinde oturan Hasan Kalender adında birisi, aynı yerde oturan Ali Çelik ile kavga etmiş ve Ali Çelik kavga sırasında eline geçirdiği bir keserle Hasanı başından yaralamıştır.

Ali Çelik keserle beraber yakalanmış Hasan Kalender tedavi altına alınmıştır.

AYAĞINA KIZGIN DEMİR DÜŞTÜ

Galatada Kalafat yerinde dökmeci Yorginin dükkânında çalışan Koçonun ayağına kızgın ve döğülmüş bir demir parçası düşmüştür. Koçonun ayağı

Sabah Gazeteleri ne diyorlar?..

Yeni Sabah

Hüseyin Cahit Yalçın, "Nadir Nadiden soruyorum,, başlıklı makalesinde 27 ve 29 haziran tarihlerinde Cumhuriyet gazetesinde çıkan iki yazı arasındaki tezada ve ikincisinin birincisini tamir etmek istiyen mahiyetine işaret etmektedir.

27 haziran tarihli Cumhuriyet gazetesinde çıkan bir yazısında Nadir Nadi şöyle bir cümle kullanmıştır:

"Hükûmetimiz, Almanya ile normal münasebetlerin bozulmaması için daima dikkatle çalışmış, Hakiki Türk münevverler Türk - Alman dostluğunu rencide edebilecek neşriyattan daima sakınmış ve Türk halkı Almanlara karşı kalbinde beslediği iyi duyguları daima muhafaza etmiştir.,,

Hüseyin Cahit Yalçın, bu noktada Nadir Nadiden izahat istiyerek şöyle devam ediyor:

"Ne demek istiyor? Türk matbuatı hakkında bir tasnif yapıyor. Türk matbuatının bir kısmını "hakiki Türk,, diye ayırıyor, diğer kısmı da yalancı Türk, sahte Türk, yahut Türkün menfaatlerini bile bile feda eden hainler ve sefiller olmak lâzım geliyor.

İki senelik buhran devresi içinde Türk matbuatı hükûmetin politikasına bütün ruhlarile sadakat gösterdi, Alman gazetelerinin tahriklerine mukabelede bulundu ve istilâ ve taarruz politikasının aleyhinde mücadele etti. Yalnız iki, üç gazete gâh sinsi sinsi, gâh fırsat buldukça, daha açıkça falso sesler çıkardı. Bunlardan biri de Nadir Nadidir ve "Cumhuriyet,, gazetesi de üç ay kapatılmıştır.

Şimdi Nadir Nadi beyin Cumhuriyeti "hakiki Türk matbuatı,, ve Nadir Nadi beyin kendisi "hakiki Türk münevveri,, oluyor da bizler sahte veya hain Türk mevkiinde mi kalıyoruz? Başka gazeteler hesabına bir şey söylemeğe hakkım yok. Fakat iki senedenberi Türk politikası uğrundaki mücadeleye "Ulus,, "Akşam,, "Vakıt,, "Tan,, "Vatan,, "Haber,, "Son Telgraf,, "İkdam,, ilâ... gibi arkadaşlarla birlikte iştirak etmiş ve bu mücadeleda pek ileri gitmiş bir gazeteci olmak sıfatile Nadir Nadinin açık imasından alınmağa hakkım vardır. Binaenaleyh soruyorum:

1 — Nadir Nadi bu sözlerile bizim gazetecilerin arasında ben de dahil miyim? Fazla bir zahmet olmamak için şimdilik gayet kısa bir cevap kâfi: Evet veya hayır.. İcap ederse, kendisiyle asıl görüşmiye vereceği cevaptan sonra başlarız.

"Cumhuriyet,,in 29 haziran tarihli nüshasında bu defa Yunus Nadinin bir makalesi var ki bize "Ankara muahedesi üzerinde düşünceler,,ini bildiriyor. Mutad hilâfı çok munkabız bir ifade ile yazılmış bulunan bu makaleyi sonuna kadar okumak tahammülünü gösterenler Türk matbuatına dair bir fıkranın oraya da sıkıştırılmış olduğunu görürler. Yunus Nadi diyor ki:

"İki taraf matbuatında zaman zaman bazan iki tarafa da acı gelecek yazılar çıkmış olduğunu kabul ve teslim etmekliğimiz zaruretiyle karşılaşırız. Ancak şu var ki tahakkuk eden büyük neticeye bakarak her iki taraftan zuhur edebilmiş o türlü hareketleri her tarafın kendi millî menfaatlerini korumak endişesi gibi gayet tabiî suretile mazur görür ve hiç olmamış gibi sayıp geçeriz. Türkiye cumhuriyet hükûmetinin millî emniyet ve millî istiklâl endişelerinden mülhem harp harici siyaseti bütün millet ve matbuatımızca benimsenmiş ve neşriyatın tenevvüü içinde gaye vahdeti herkesin anlayış ve ifade kabiliyeti dairesinde bütün kuvvetiyle muhafaza edilmiştir.

Nazlı şehzadenin sık sık kırdığı potları "Cumhuriyet,, gazetesinin tacdarı mutlakı çok kere tamir etmek zaruretinde kalmıştır. Babanın sahneden biraz uzaklaşması icap eden günlerde de oğlun ileri safa geçmesi âdettir. Yunus Nadinin bu satırları acaba iki gün evvel oğlunun gösterdiği çirkin gayretkeşliği tamir etmek ve tahkir edilen gazetecilere bir tarziye vermek için midir? Anlamak istiyorum.

2 — Nadir Nadi babasının yazısı hakkında ne düşünüyor? Ve bu bir tarziye ise ona iştirak ediyor mu?

Çünkü yazıyı yazan ve hakareti yapan Nadir Nadidir. İki gün sonra kimsenin gözüne çarpmıyacak bir tarafta Yunus Nadinin yapılan münasebetsizliği güya tamire çalışması hiç bir vicdanı tatmin etmez. Kısa, açık ve katî cevap ve tarziye vermek Nadir

Haber
AKŞAM POSTASI
Sahibi ve Neşriyat Müdürü
Hasan Rasim Us
İDARE EVİ: İstanbul Ankara caddesi
Yazı işleri telefonu: 23872
İdare " " : 24370
İlân " " : 20335
ABONE ŞARTLARI
Türkiye Ecnebi
Senelik 14.00 Kr. 27.00 Kr.
6 aylık 7.50 " 14.00 "
3 aylık 4.00 " 8.00 "
1 aylık 1.50 " 3.00 "
Basıldığı yer: Vakıt matbaası

Hâdiseler ve Tarih

Napolyon - Hitler...

Bu sütunlarda Napolyon'un Rusya seferinden kısaca bahsetmiştik. Bu harpte Hitleri bir çok zamanlarda muhtelif noktalarda Napolyonla mukayese ettiler. Tarihte geçmiş bir hâdiseye benzeyen ikinci bir hâdise cereyan ederken bu benzeyişin göze çarpmaması ve alâka uyandırmaması mümkün değildir; fakat bu hal çoğumuzu aldatır. İçinde bulunduğumuz hâdisenin neticelerini eski benzerinin neticesine bakarak tesbit etmek bir tesadüfe bel bağlamaktır. Neticenin tayininde ölçü ve ipucu olacak şeyler basit benzeyişler değil hâdiseyi yaratan ve o hâdisenin üzerinde tesir yapan kuvvetlerdir.

Hem cumhuriyete, hem Napolyona hem de ondan sonra Avrupa hizmet etmekle meşhur olan Fransız diplomatı Talleyrand, Napolyonun Rusya seferinde uğradığı hezimet üzerine şu hükmü vermişti: "Akıbetin başlangıcı...."

Bazıları o kadar ileri varıyorlardı ki Hitler için de bu sözü kullanır gibi konuşuyorlar. Bu, şimdiki hâdiseyi evvelki hâdisenin çerçevesi ve zaviyesi içinden görmektir. "Ahmedin huyu Mehmede benzer. Mehmet hatta şöyle muvaffak oldu; sonra şöyle düştü; sonu şöyle oldu. Ahmet de öyle olacaktır" demek kıyağı bir istiklâl usulüdür; hatâlıdır bir muhâkemedir.

Napolyon nasıl bir adamdı ve neler yaptı?

Büyük Fransız ihtilâlinin çocuğudur; onu ihtilâl doğurdu; yaktığı yumurtayı beğenmedi; ihtilâle ihanet etti; cumhuriyeti yıktı; imparator oldu; müthiş bir istipdat kurdu. Avrupada herkese saldırdı. Ostgele ve Mısır seferi muvaffakıyetle başladı; lâkin hiçbir faydası olmadı; o bir delilik eserinden başka bir şey değildi. Gittiği ve yaptettiği yerlerde Fransız milletinin hâkimiyetini değil kendisinin saltanatını kurdu; kardeşlerine, enistelerine krallıklar verdi; oğlunu doğar doğmaz Roma kralı ilân etti; Korsikalı Borjuanın oğlu olduğu halde sözleri taçlarda, imparatorların kızlarındaydı; bir imparatorun karısıyla evlendi. Herkese meydan okudu, kimseye müsamaha etmedi; bir başka nizam iddiası, bir ideoloji yoktu; o tam mânasiyle bir macera adamı, Avrupanın şımarık çocuğuydu. Aleyhine on beş senede yedi ittifak yapıldı.

Hitler nasıl bir adamdır?

Bu mevzu üzerinde uzun uzun durmak için zamana muhtacız. Hüküm vermekte acele etmemekte fayda vardır; uzun ve incebir tetkik lâzımdır. Lâkin Napolyona muvazî olarak kısa bir mukayese yapmak mümkündür.

Hitler Alman milletinin geçen büyük harpten sonra uğradığı acaletten ve çektiği ıztıraptan doğmuştur; orduyu ve iktidarı ele almak için nisbeten kolay ve müsait vasıta olan zabit üniforması taşımıyordu; bir neferdi; hattâ unvanı yoktu. Başkaların yaptığı ihtilâlde sivrilmedi; lâkin ihtilâli kendisi yarattı. Bütün hareketlerinde hesaplı hareket etti; gerek askerlikte ve gerek vasette muayyen ve plânlı bir usul tutu kullandı. Sahsî saltanatı değil şefi bulunduğu milletin saltanatı için uğraşıyor; temelini ettiği ihtilâl ve hareketin kendisi tarafından derlenmiş, üzerinde işlenmiş bir ideolojisi, felsefesi vardır. Asker olduğu kadar filozof, artist ve teknisyendir.

Napolyon Moskovaya atla ve yürüyerek gitti; üçyüz elli bin asker vardı; iki yüz bini yollara kaydı. Hitlerin harp vasıtaları yanında Napolyon'un vasıtaları ne kadar birdir. Hâlbuki mesafe bir kat'a kat'a eden Alman ordusu en az dört milyonluktur. Ruslar da aynı vasıtalara maliktirler; vasıtalar ne dereceye kadar müsamaha tanımayan cinsinden olursa neticeler de öyle olur.

Kadircan KAFLI

TELGRAF-RADYO

Amerikada 29 kişi tevkif edildi

Mevkuflar casuslukla zan altında bulunuyor

Nevyork, 30 (A.A.) — 22 si Almanyada doğmuş olan 29 kişi casusluk suçu ile itham edilerek tevkif edilmiştir. Casusluğa ait kanunun kabulündenberi casusluk töhmeti ile kütle halinde yapılan tevkifatın en mühimmini bu son tevkifler teşkil etmektedir.

Bu tevkifleri tahkikat bürosu şefi Edgar Huver pazar günü bildirmiş ve bütün mevkufların casusluk zannı altında bulundukularını söylemiştir. Federal polise mensup memurlar bu meselede gayet seri davranmışlar ve bütün maznunları son 24 saat zarfında yakalamışlardır. 18 kişi Nevyorkta, diğerleri ise Nevjersey, Mişigan ve Viskonsinde tevkif edilmişlerdir. Mevkuflardan beşi daha evvel hapse girmiş kimselerdir. Mevkuflar arasında 3 kadın vardır.

Edgar Huver, yaptığı beyanatta, bunlardan bir çoğunun harp malzemesi yapan fabrikalarda, birinin de transatlantik hava hattında çalıştığını söylemiştir. Mevkuflar casusluğun tenkili hakkındaki 1917 tarihli kanunun hükümlerine istinaden zan altına alınmışlardır.

Edgar Huver bunlardan bazılarının faaliyeti hakkında ifşaatta bulunarak harp malzemesi ve bilhassa tayyarelere ait malûmat topladıklarını beyan etmiştir. Federal makamlar bunların harekâtını iki senedenberi takip etmişlerdir. Maznunlardan biri Kapta doğmuş Fredrik Uber Tukezn isminde bir muharrir ve konferansçıdır. Bu zatın beynelmilel bir şöhreti vardır. Alman olan Maks Blank adında diğer bir maznun ise Ruzveltin emrile son zamanlarda kapatılmış olan Nevyork Alman istihbarat ajansında çalışıyordu.

Sovyetlere karşı Yedi millet askerleri harp edecek

İtalyadan bir seferî kıta ile İspanyadan gönüllüler yakında gidecek

Vişi, 30 (A.A.) — Bir taraftan Romanya, Macaristan, Slovakya ve Finlândiya orduları Alman orduları ile işbirliği yapmağa başlarken diğer taraftan da bir İtalyan seferî kıtasının yakında harekâta iştirak edeceği haber verilmekte ve Madrit hükûmetinin İspanyol gönüllülerinden müteşekkil bir kıta gönderilmesini derpiş ettiği resmen bildirilmektedir. Bu suretle Sovyetlere karşı yedi milletin askerleri harp edecek demektir. Bu kıtaların her birinin yapacağı yardım Alman ordusunun cepheye yığdığı muazzam kuvvet yanında, tabiatile zayıf olacaktır. Bununla beraber mezkûr yardımcı kuvvetler, biribirine ilâve ediliace, oldukça mühim kuvvet teşkil edecektir. Asker mevcudu esasen az olan Finlândiya ordusu 1939-1940 harbinde ancak on fırkadan müteşekkil bulunuyordu. Fakat geçen seneki muharebelerle harp kabiliyeti son derece artmış olan ve iyi techiz edilmiş bulunan bu ordu, Leningradın şimalindeki muharebelerde hiç şüphesiz büyük bir rol oynıyacaktır. Çünkü Finlândiya askerleri bu mıntakadaki araziyi gayet iyi tanımaktadırlar. Bu ordu Mareşal Mannerhaym'ın kumandası altındadır.

Romanya ordusu harbin ilk günlerinden beri Alman ordusu ile sıkı bir irtibat muhafaza ederek harp ediyor.

İsveç kara sularına mayn döküldü

Stokholm, 30 (A.A.) — Stefani ajansından:

İsveç bitaraflığının muhafazasını kolaylaştırmak için İsveç kara sularına Aaland adalarından 56 derece 6 saniye arzı şimaliye kadar uzanan bir mıntaka dahilinde mayın döküldüğü bahriye kumandanlığı tarafından bildirilmektedir.

Meşhur piyanist Paderevski öldü

Nevyork, 30 (A.A.) — paderevski bir haftalık hastalıktan sonra ölmüştür.

Kız kardeşi Anutonina Vilkovski yaveri Sylvian Statackaz ve doktoru Paderevski, ölünceye kadar yanı başından ayrılmamışlardır.

* * *

İstanbul 30 (A.A.) — 81 yaşında ölen İgnace Joseph Paderevski Polonyanın ve bütün beşeriyetin iftihar edebileceği bir şahsiyetti.

Dünyanın en büyük piyanisti Mauru operasının ve daha bir çok senfonik eşârın bestekârı olan müteveffanın ismi ebediyen ihya edilen Polonyaya bağlıdır.

Dünya harbinin başlangıcında şanlı ismi ve âlemşümul şöhret ve prestijini vatanının hizmetine koymuştu. 1917 ve 1918 seneleri arasında Paderevski Pariste milli komite azası idi. Bilâhıre komitenin murahhası sıfatile Amerikaya gitmiş ,dostu sabık Reisicumhur Vilsonun orta Avrupayı alâkadar eden siyasî işlerinde kendisine müzaheret etmiştir. Memleketine denizde bir mahreç temini için bilhassa o çalışmıştı.

Polonyaya avdetinden sonra 1919 da başvekil ve hariciye nazırı sıfatile memlekete bir çok hizmetlerde bulunmuştur. Daha sonra münhasıran sanatile uğraşmak üzere siyasî hayattan çekilmiş 1939 eylûlünde Polonya taarruza uğradığı zaman yaşıyla zayıflıyan kuvvetini yine vatanına tahsis etmiştir.

Bir kaç ay evvel Londrada millî Polonya meclisine riyaset etmiş harp sebebile ve bilhassa memleketinin davası için yeni gayretler sarfetmek üzere Amerikaya gitmiştir.

Büyük bir artist, büyük bir devlet adamı asil bir karakter sahibi, cömert ve temiz olan Paderevski, Polonya tarihinde ve insanlık kültüründe ebedî bir nam bırakacaktır.

Tötonya nizamı üzerinde Polonyalıların ihraz ettikleri zaferin beş yüzüncü yıldönümünü tesit etmek için 1910 senesinde Krakovada rekzettikleri Grünvald âbidesi, bu büyük Polonya çocuğunun hararetli vatanperverliğinin bir sembolü olarak kalmıştır.

Düşündüğüm Gibi

1 Temmuz

Yazan: SUAT DERVIŞ

Bir temmuz Türk denizliciliğinin bayramıdır. Emperyalist işgalinden yurdumuzu kurtardıktan sonra Lozan sulhü ile siyasî istiklâlimizi ve millî hudutlarımızı bütün dünyaya tanıtmış, aynı zamanda iktısadî istiklâlimizi takviye için gereken tedbirlerin ilk adımlarını da atmış oluyorduk. Bu meyanda Türkiye gümrükleri tarifesini değiştirmiş, ve kabotaj hakkımızı Avrupa devletlirine kabul ettirmiştik. İşte bugün Türk denizcileri bu kabotaj bayramını kutluyor. Kabotaj hakkı ve kara sularımız dahilinde ve Türk limanları arasında seyrüsefer salâhiyetini sadece Türk gemilerine vermiştir.. Demiryollarımızı millileştirdikten sonra denizyollarımızı millileştirmek millî istiklâlimizin takviyesi bakımından mühim ve ileri bir adımdı.

Denizcilik bayrammızı ikinci yıldır ki, harp içinde tesit ediyoruz.. Dünyanın hemen istisnasız bütün denizlerinde ve sahillerinde kanlı boğuşmalar hüküm sürerken biz sulh içinde yaşıyan yurdumuzda memleketimizin sadece sulh ve selâmeti için çalışan gemiciliğimizin bayramını yapıyoruz. Fakat bugünkü dünya harbi öyle kanlı ve atılgan bir hale gelmiştir ki, tehlike dalgaları bizim sahillerimize kadar çarpmaktadır. Nitekim bu seneki bayrammızı tesit ederken kalplerimiz acı ve elemli bir hatıra ile burkuluyor.

Sakin bir halde vatan işini yapan Refah vapurumuz her şeyden bihaber seyrine devam ederken hain bir torpilin gaddar saldırtine maruz kalmış ve batmıştır. İçindeki yolcu ve tayfaların birçoğunun feci ölümile neticelenen bu korkunç hâdise, bütün Türk milletinin kalbini kolay, kolay unutulmaz büyük bir matemle doldurmuştur.

Suhltan başka bir şey istemiyen bir millet çocuklarının başına gelen bu felâket bundan sonra her kabotaj bayrammızda, bu bayrammızın sevincini gölgeliyecek bir hatıra olarak başlarmızda yaşıyacaktır..

Bu vaka gösteriyor ki, kendi sularımızın ve kendi gemilerimizin emniyeti sadece bizim sulh siyasetimizle temin edilemez bir hale gelmiştir. Bitaraflığımıza veya sulheuluğumuza rağmen bu harbin kötü tecellilerinden kendimizi masun tutamıyoruz. Bu da bize bir kere daha gösteriyor ki, işi yalnız teessür ve matem duymakla geçirmek kâfi gelmemektedir. Teessürlerimizle beraber uyanık bulunmamız ve dünyaya sulh gelecekleri güne kadar her türlü tehlikelere karşı hazır bulunmamız lâzımdır.

Bremen yeniden bombalandı

Londra, 30 (A.A.) — İngiliz hava kuvvetleri bugün gündüz saatlerinde Almanya üzerinde harekâtta bulunmuş ve Bremen ile Holdenburgu bombardıman etmiştir.

Londra, 30 (A.A.) — İngiliz hava ve dahilî emniyet nezaretleri tarafından bu sabah neşredilen tebliğ:

Dün gece İngiltere üzerinde az miktarda düşman tayyaresi uçmuştur. Bunlardan biri düşürülmüştür. Şarkî İngiltere üzerine birkaç bomba atılmış, hasar ve zayiat olmamıştır.

Amerika deniz tezgâhlarında

Grev nihayet buldu

Oakland, (Kalifornıya) 30 (A.A.) — Sanayi teşkilâtına mensup makinistler Oakland ve Alamadea deniz tezgâhlarında 10 mayısta başlıayn greve nihayet vererek bu günden itibaren işe başlamağa ittifakla karar vermişlerdir. Bu suretle 50 milyon dolarlık harp malzemesi siparişlerine ait işe başlanabilecektir.

Fransa

Sovyetlerle siyasî münasebatını kesti

Vişi, 30 (A.A.) — Resmî bir kaynaktan bildirildiğine göre, Fransız hükûmeti, Sovyetler Birliği ile diplomatik münasebetlerini kesmiştir.

Yeni Alman elçisi Sofyada

Sofya, 30 (A.A.) — Stefani ajansından:

Yeni Alman elçisi Beckerle Sofyaya gelmiştir.

120 talebe prevantoryoma yatırılacak

Şehrin muhtelif semtlerindeki ilk okullarda okuyan talebelerin sıhhî vaziyetlerine ait verilen raporlar, alâkadarlar tarafından tetkik edilmiştir. Tetkikler neticesinde 120 talebenin prevantoryomda tedaviye muhtaç bulunduğu görülmş, bunların malî vaziyetleri de müsait olmadığından vilâyet hesabına yatırılmaları kararlaştırılmıştır.

Yeni Neşriyat:

Kaçak

Memleketimizde en az tanılan Anglo - Sakson edebiyatıdır. "Kaçak,, Anglo - Sakson edebiyatının en güzel örneklerinden biridir.

"Kaçak,, tanınmış İngiliz muharrirlerinden Sommerset Maugham'ın en cazip, en enteresan bir romanıdır. Bütün dünya dillerine çevrilmiş olan Sommerset Maughamın eserleri türkçemize ilk defa "Kaçak,, romanile girmiş oluyor.

"Kaçak,, türkçemize Nejat Sander ve Fikret Ürgüp'ün salâhiyetli kalemlerile çevrilmiştir.

Remzi kitabevinin "Dünya muharrirlerinden tercümeler serisinin 48 inci kitabı olarak intişar eden Kaçak romanını bütün edebiyat meraklılarına tavsiye ederiz.

Yeni Harbin KIZIL KİTABI — Görünmiyen ORDU

Yazan: Casus mektebi profesörlerinden İsveçli *A. Mengham*

Çeviren: *H. D.*

- 67 -

— O bayıldığı zaman siz ne yaparsınız? Kendiniz mi ayıltıyorsunuz?

— Evet!

— Ne şekilde?

— Kendisinin daima çantasında taşıdığı bir ruh şişesi vardır. Kendisi evvelce bana ne şekilde hareket edeceğimi tarif etmiştir. Bu ruh şişesini hemen alıp kendisini ayıltırım!

— İlâcı ona içiriyor musunuz? Yoksa yüzüne falan mı sürüyorsunuz?

— İçilecek bir ilâç değil! Gayet sert kokulu bir ilâçtır. Kolonya gibi vücuduna sürüyorum! Fakat...

— Evet, fakat?

— Fakat bu ilâcın kokusu o kadar serttir ki, kendim de son derece azap çekerim.

— Azab mı çekersiniz, ne gibi?

— Ben de bayılacak gibi olurum! Bu, her halde eter kabilinden uyuşturucu bir ilâç olsa gerektir.

Genç talebe bu hasta ve bedbaht sevgilisinin fevkalâde şeytanî bir usulle hareket ettiğinden katiyen şüphe etmiyordu. Bu baygınlıkların sahte olabileceğini aklından bile geçirmiyordu.

Tahkikat komiserliğine gayet saf bir hayretle bu baygınlıkları nasıl tedavi ettiğini anlatarak:

— Evet, diyordu, bu ağır kokulu ve insana fenalık veren ruhla vücudunu hayli zaman uğuşturuyorum! Zira bana talimatı öyledir! İtiraf ederim ki masajın verdiği yorgunluktan ziyade bu ilâcın yüzüme boğucu bir şekilde çarpan kokusundan daha ziyade yoruluyorum!..

— Ondan sonra bayan ayılıyor, değil mi?

— Evet.

— Fakat bu esnada,yani kendisini tedavi ile meşgul olduğunuz sırada, hakikatte, sizin uzunca bir baygınlık geçirmiş olduğunuzdan, demek, hiçbir zaman şüphe etmediniz?. Zavallı genç talebe kendisine acı bir istihza ile söylenen bu sözün mânasını dahi anlıyamadı.

Şaşkın bir eda ile:

— Ne dediniz? Ben mi baygınlık geçirmişim?

Diye sordu.

— Evet, evet siz!

— Fakat ne baygınlığı?

— Gayet basit!.. Daha doğrusu gayet şeytanca! Siz, hususî bir tertipte hazırlanmış olan bu ruh şişesini açıp sevdiğiniz muhterem ve bedbaht bayanı tedaviye başladığınız andan itibaren yavaş yavaş uyuşmağa ve hakikatte siz bayılmağa başlıyorsunuz!..

Zavallı genç talebe dehşetle gözlerini açarak kendisine bu sözü söyliyenlerin yüzlerine alık alık bakmıp duruyor:

— Ben mi bayılmaya başlıyorum! Fakat.. Ah! Baylar, ne dediğinizi anlayamıyorum!.

Diye kekeliyordu.

— Bunda anlamıyacak bir şey yok, genç adam! O ruh şişesi bedbaht sevgilinizi ayıltmak için değil, sizi bayıltmak için tertip olunmuştur! Daha doğrusu uyuşturmak için!.. Nitekim siz kendinizden geçtiğiniz zaman muhterem sevgiliniz de hemen baygınlığından ayılıyor ve pek iblisce olan işini rahat rahat görüyordu!

Genç adam kendini kaybedecek bir dehşetle:

— Hayır, bayılmadım! Bayılsam bunu bilmememe imkân yoktur!

— Fakat, bu ruh şişesinin kokusu size tesir ettiği andan itibaren, hakikten bayılmasanız bile, beyniniz uyuşuyordu!.. Siz bu kokuyu hissettiğiniz zaman beyninizin uyuştuğunu mu hissediyordunuz? Uyuşukluk, bitaplık duyuyorum, diyorsunuz! Ne gibi bir uyuşukluk? Beyniniz uyuşur gibi olmuyor muydu?

Genç talebe hayretten büyümüş gözlerle etrafına bakmıyordu. Birdenbire:

— Evet! dedi. Beynimin uyuştuğunu hissediyorum! Onun içindir ki... Evet... Onun içindir ki bu ilâcın eter mürekkebatından bir şey olduğuna hükmediyorum!..

— Tamam!

Genç talebe bunu tasdik etmekle beraber kendisine karşı iddia olunan şeyi de hâlâ şiddetle reddediyordu:

— Fakat, sizin bu söylediğiniz mümkün değildir! diye itiraz etti. Yani, bu asil ve kibar kadının beni bu şekilde bayılttığı veya uyuşturduğu hakkındaki iddialarınız tamamiyle gülünçtür! Benim için aile şerefini ve belki de hayatını tehlikeye koymuş olan böyle mukaddes bir kadın hakkında bu derece âdi iftiralarda bulunmıya hakkınız yoktur!

— Biz hiç kimseye iftirada bulunmuyoruz. Genç adam, nasıl bir tehlike batağına batmış olduğunuzu katiyen idrâk etmiyor gibi görünüyorsunuz! Mukaddes olduğunu söylediğiniz bu kadının hüviyeti bizce malûmdur!

Zavallı Sırp talebesi son derece mahrem tuttuğu sevgilisinin hüviyeti öğrenilmiş olduğunu duyunca sapsarı kesildi.

— Oh! Bu doğru değildir! Aslâ!.. Siz beni kurnazlıkla isticvap etmiye çalışıyorsunuz! İsticvabıma bu şekilde devam ederseniz size hiçbir şey söylememeye mecbur olacağım!

Diye bağırdı.

Fakat o vakıt genç talebeye şu izahat verildi:

— Bu kadını ayıltmak için kullandığımız ilâç şişelerinden bir tanesini Belgrad gizli polisinin eline geçmiştir! Onun için beyhude yere itiraz etmeyiniz! Yapılan tahlillerde bu ilâcın insanı ayıltmak için değil, fakat bilâkis bayıltmak için olduğu katî surette tesbit edilmiştir!.

Genç talebe bunu işidince pek ziyade şaştı: *(Devamı var)*

Denizciler bayramı bugün kutlanıyor

(Baş tarafı 1 incide)

bile en temiz elbiselerini giymiş büyük bir neşe içinde rıhtımlarda dolaşıyorlardı.

Merasime sabah saat 10,40 da başlanmış, ve deniz kumandanlığının bir bölük askeri başlarında şehir bandosu olduğu halde Galatasaray lisesinden hareketle İstiklâl caddesinden geçmeğe başlamıştır. Daha arkadan önlerinde bir çelenkle Yüksek Deniz Ticaret mektebi talebesi, deniz ticaret zabitanı, deniz sporcuları, denizyolları, limanlar idaresi, Şirketi Hayriye, armatörler gelmekteydi..

Bu sırada limandaki bütün gemiler düdük öttürerek selâm vermeğe başlamışlardır. Düdük alayın son ucu lise bahçesinden çıkmcaya kadar sürmüştür.

Alay böylece Taksim Cumhuriyet meydanına varmış ve âbide etrafında yarım bir devir yaparak yer almıştır.

Tam saat on birde tiz bir boru sesi ile meydandaki alaylar ve etrafı çeviren binlerce halk, "hazırol" vaziyeti almış ve şanlı bayrağımız yavaş yavaş meydandaki direğe çekilmeğe başlanmıştır.

Bayrak çekilirken limandaki bütün gemiler de yarmışar dakika fasıla ile birer dakika süren üç selâm düdüğü çalmışlardır.

Bayrak merasiminden sonra âbideye çelenkler konmuştur.

Çelenklerin konması işi bittikten sonra Deniz Ticaret okulundan bir talebe kürsüye çıkmış ve heyecanlı bir sesle çok ateşli bir nutuk söylemiştir. Gencin söylevine Deniz Ticaret filosu namına cevap verilmiştir.

BARBAROS TÜRBESİNDE

Buradaki merasim böylece bitmiş ve alaylar sıra ile ve muntazam bir yürüyüşle Ayaspaşa yolunu takiben Beşiktaşa inmişler ve Barbaros türbesi etrafında yer almışlardır. Merasime burada İstiklâl marşile başlanmıştır.

Bundan sonraki merasim programı şöyledir:

İstiklâl marşından sonra Parti erkânından bir zat tarafından Barbaros hakkında bir hitabe verilecek ve bunu müteakip en büyük denizcimizin büyük hatırasını tazizen herkes bir dakika sükûta davet olunacaktır.

Bu esnada civardaki vesaiti nakliye ve halk bir dakika sükût vakfesi yapacaklardır.

Bu sükûttan sonra mızıka, mümkün olursa, denizciler marşını çalacak ve hazırlanan çelenkler sırasile büyük denizcimizin mezarına konacaktır.

Bu merasimi müteakip evvelâ deniz askeri ve onu takiben deniz ticaret mensubini alayı mızıkalariyle caddiye takiben Tophanede Denizyolları bahçesine, Deniz Ticaret Mektebi talebeleri de muntazam yürüyüşle mekteplerine dönecekler ve oralarda dağılacaklardır.

GECE ŞENLİKLERİ

Geceleyin resmî dairelerle vapurlar, deniz müesseseleri ve arzu eden hususî müesseseler ve kurumlar donanacaktır.

Denizde bir feneralayı yapılacaktır.

Deniz alayına iştirak edecek vapurlar aşağıdaki tertip veçhile hareket edeceklerdir:

Denizyollarının bir vapuru 21,30 da köprüden, Denizyollarının bir vapuru 21,35 de köprüden, Şirketi Hayriyenin bir vapuru 21,40 da köprüden, Şirketi Hayriyenin bir vapuru 21,30 da Üsküdardan,

Limanın donanmış küçük vesaiti bunları müteakip hareket edecek ve bu vapurlar, Üsküdar önlerinde birleşerek teşkil edecekleri alay Çengelköy önlerine kadar gidip yine kıyı kıyı Tophane hizalarında gelecek ve burada ayrılarak köprü ve Kadıköye gidip içindekileri çıkaracaktır.

Alayın kılavuz gemisi de köprüden 21,30 da kaklan Denizyolları vapurudur. Diğer gemiler bunu takip edecektir.

Donanmış seyyar fener dubası Liman İşletmesinin renkli su fışkırtan su dubaları ve fişek dubaları merkezî bir yerde demirliyecekler ve alaym devamı müddetince gösteriş yapacaklardır.

Bütün gece Sarayburnu ve Şemsipaşa renkli havuzları akacaktır.

Boğazda yapılan askerî deneme

(Baş tarafı 1 incide)

Manevrayı münakalât vekili Cevdet Kerim İncedayı, genelkurmay ikinci başkanı Orgeneral Asım Gündüz, Ordu müfettişi orgeneral Fahrettin Altay, birçok klordu ve fırka kumandanı general, amiral, İstanbul vali ve belediye reisi doktor Lûtfi Kırdar, ve diğer askeri ve mülki zevat takip etmişlerdir.

Tecrübelere öğleden sonra muhtelif sahalarda devam edilmiş, aynı zevat tarafından takip olunmuştur.

Dünkü askeri denemeyi takip eden askeri ve mülki zevat şerefine Emirgânda bir bahçede öğle yemeği tertip edilmiş, yemek, tam bir samimiyet ve neşe havası içinde yenilmiştir.

ORGENERAL FAHRETTİN ALTAYIN BEYANATI

Orgeneral Fahrettin Altay, dün, kendisile görüşen gazetecilere bu hususta şu beyanatta bulunmuştur:

"— Deniz nakliye vasıtaları bugün (dün) Anadolu sahilinden Trakya sahiline, İstanbul şehri içindeki iskelelere uğramaksızın askeri nakliyatı gösteren bir manevra yaptılar. İstanbuldaki mavnalar ve diğer deniz vasıtaları bu manevrada muvaffakiyetli vazifeler başardılar...

CEVDET KERİM İNCEDAYININ İZAHATI

Şehrimizde bulunan münakalât vekili Cevdet Kerim İncedayı da dünkü tecrübeler hakkında gazetecilere şunları söylemiştir:

— Harp tekniğinin icabatından olarak mühim ve muvaffakiyetle başarılan geceli gündüzlü bir tatbikat yapmış bulunuyoruz. İstanbul muhiti, takatının kıymetlerini, normal hizmetlerini bozmadan, en müşkül şartlar altında ayırdığı vasıtalarla iyi bir tatbikatı ikmal etmiş bulunmaktadır. Vali Lûtfi Kırdar ve ben bu harekâtı büyük bir haz içinde ve gururla takip ettik. İşte şimdi böyle göğüs kabartıcı bir tatbikatı seyretmekten dönüyoruz.

Dün gece ve evvelki gece başlıyan bu harekât bugün (dün) için saat 22,30 da bitti..

Dünkü tatbikatta hazır bulunan heyet, akşam üzeri saat 17,30 da Büyükderedeki Kadeş vapuruna geçmiştir. Denizyoları idaresi gemide bir çay ziyafeti vermiştir. Müteakiben Kadeş, Marmarada bir cevelân yapmıştır.

Sovyet Rusyada askere çağrılanlar

Londra, 1 (A.A. — B.B.C:

Mockova radyosu, memleketin müdafaasma ait mühim kararlar vermek üzere bir müdafaa meclisi teşkil edildiğini bildirmektedir. Meclisin reisi Stalin, reis vekili Molotof'tur. Üçüncü âza mareşal Voroşiloftur. Meclis halkın seferberliğini tacil, ordunun mukavemetini müessir surette idame etmeğe çalışacaktır. 16 - 15 yaş arasındaki erkekler mecburî askerliğe davet edileceklerdir.

Dünün ve bugünün haber ve hâdiseleri

Boğazlar meselesi hakkında

Sovyet istihbarat brosu Şef muavini Lozovski ne diyor:

Moskova, 30 (A.A.) — İlk gazeteciler toplantısı dün Sovyet istihbarat bürosunda yapılmıştır. Sovyet istihbarat bürosu şef muavini Lozovski bu münasebetle bir nutuk söyliyerek demiştir ki:

Sovyetler Birliğinin Alman naziliği tarafından tahkiramiz bir tecavüze uğradığı malûmdur. Naziler hücumlarını haklı göstermek için uydurma sebeplere müracaat etmişlerdir. Almanyanın Sovyetler Birliğine harp ilânı münasebetile Hitlerin söyiediği nutukta büyük çapta bir ve muhtelif çaplarda da 99 yalan vardır. Bu yalanlar Göbelsin fabrikasında imal edilmiştir. Sovyet halk komiserler meclisi reis muavini ve hariciye komiseri Molotof 22 haziranda radyoda söylediği nutukta Hitlerin beyanatını yalanlamış ve Hitlere söylediği sözlerle hileli kâğıtlarla oyun oynıyan bir kumarhanc ile siyaseti tefrik edemediğini yüzüne vurmuştur. Hitlerle Ribentropun ortaya attıkları bütün iftiraları yalanlamak mümkün değildir. Maamafih bu yalanlar havayı ifsat ettiği için bu hurafeleri ara sıra cerhetmek umumî sıhhat bakımından iyi olacaktır. Size bu yalanlardan üç misal getireceğim:

1 — Hitler beyanatında, Sovyet pilotlarının Alman topraklarını benimsediğini göstermek için Alman hududuna tecavüz ettikleri ni söylemiştir. Fakat hâdisenin hakiki mahiyeti tamamiyle başka dır. 1 kânunusani 1941 den aynı senenin 21 haziranına kadar Alman tayyareleri 324 defa Sovyet hudutlarma tecavüz etmişlerdir. Halbuki aynı müddet zarfında Sovyet tayyareleri geçici arızalar yüzünden ancak sekiz defa Alman hududu üzerinde uçmuşlardır. Alman tayyarelerinin bu tecavüzleri üzerine kânunusanide verilen notadan sonra mart 1941 de bir diğer nota vermek icap etmiş, fakat bu tecavüzler tekerrür ettiği cihetle 21 nisan 1941 de Almanyanın Moskovadaki büyük elçisine yeniden bir nota verilmek lüzumu hâsıl olmuştur. Bu son notada 27 martla 18 nisan arasında Alman pilotlarının 80 defa Sovyet hududunu tecavüz ettikleri kaydedilmiştir. Almanyanın Moskovadaki büyük elçisine Sovyet hariciye komiserliği tarafından tevdi edilen 21 haziran tarihli notada 19 nisanla 19 haziran arasında Alman tayyarelerinin 180 defa Sovyet hududunu tecavüz etmiş olmalarından şikâyet edilmiştir. Bir çok defalar Alman tayyareleri Sovyet toprakları üzerinde 100 ilâ 150 kilometre derinliğine kadar ilerlemişlerdir. Tabii bu, pilotun yolunu şaşırması veya bir arızayı izahtan ziyade bu uçuşların keşif maksadile yapıldıklarını gösterir. Görülyor ki, Hitler hakikati tahrif etmiştir.

2 — Ribentropun 22 haziranda verdiği notada mart 1941 de Sovyetler tarafından Türkiyeye verilen garantinin Almanyaya karşı hasmane bir hareket olduğu bildirilmiştir. Bu deklârasyonun metni neşredilmiştir. Bu deklârasyon acaba ne için Almanlara karşı hasmane bir hareket teşkil etmektedir? Ribentropun beyanatında ne kadar az aklıselim ve ne kadar çok hile olduğunu anlamak güç değildir. Sovyetler Birliği, Türkiye bir tecavüze maruz kaldığı takdirde Sovyetler Birliğinin bitaraf kalacağını bildirmiştir. Şimdi Almanyanın Sovyetler Birliğine harp ilân etmesi üzerine birçok memleketler ve bu meyanda Türkiye, İran ve Efganistan bitaraflıklarını ilân etmişlerdir. Amerika da bitaraftır. Bu izahata nazaran bitaraflığını ilân eden memleketlerin hepsi Almanyaya karşı hasmane bir vaziyet almış demektir.

3 — Üçüncü nokta Boğazlar meselesidir. Hitlerin musikiye ne derece vukufu olduğunu bilmiyorum. Fakat Hitler bu meseleden bahsederken son derece tiz bir ses çıkarmıştır. Hitler, Molotof Berlini ziyaret ettiği sırada Boğazların Sovyetler Birliğine verilmesi hakkında kendisi ile anlaşıldığını söylemiştir. Sovyet hükûmeti bu beyanatın hakikate hiçbir suretle uygun olmadığını beyan etmiş bulunmaktadır. Hitlerin Boğazlar hakkındaki beyanatı, Sovyet siyasetinin esas prensiplerini anlamayan ve aldanmağa müsait kimseler için uydurulmuş iftiralardan biridir.

Göbelsin pis mutfağında sıralamış olduğu iftiraları, Göbels ne kadar nur ilâhı Apollona benzerse onlar da hakikate ancak o kadar benzemektedir. Bu alçakça iftiradan maksat, Türkiyeyi Sovyetler Birliğine karşı tahrik etmek ve Türk milletinin hissiyatında nahoş bir tesir yapmak ve her ne bahasına olursa olsun Almanyaya taraftar kazanmaktır.

Amerikadan Çine Yeniden 59 tayyare ve harp malzemesi göderildi

Birmanya yolunun genişletilmesi için Amerikan mühendisleri de gönderildi

Tokyo, 30 (A.A.) — Domei ajansına göre, Amerikan vapurları, Rangoona, Çunking kuvvetleri için 50 tayyare, mühim miktarda çelik, kurşun, bakır, infilâk maddesi ve daha diğer harp levazımı çıkarmışlardır. Domei ajansının ilâveten bildirdiğine göre, Amerika Birleşik devletleri Birmanya yolunun bugünkü nakliyat imkânlarını üç misline çıkarmak maksadile bu yolun yeniden inşası ve genişletilmesi için mühendisler ve levazım da göndermektedir.

Romanyada Yaş şehrinde

(Baş tarafı 1 incide)

karmağa çalışmaktadırlar. Bu maksatla, Sovyetler, tayyarelerden paraşütle casuslar ve tethişçi ajanlar indirmekte ve bunlar, birlikte tecavüz hareketleri organize etmek üzere memleket dahilinde oturan ajanlarla ve yahudi komünist halkla temasa geçmektedir. Bu ajanların birkaçı ele geçirilmiş ve teşebbüs edilen tecavüz hareketleri cezalandırılmıştır. Yaş şehrinde, evlerden Alman ve Rumen askerlerine ateş eden 500 yahudi komünist kurşuna dizilmiştir.

Sükûn ve nizamı bozmağa matuf bütün teşebbüsler, hemen mahallinde insafsız bir surette tenkil edilecektir. Sakin halkın vazifesi bütün şüphelerden ve son zamanlarda bu mahallelerde gözüken bütün yabancılardan mahalli makamları derhal haberdar etmektir. Nizam ve emniyeti ihlâl eden bu unsurları zamanında bildirmiyenler, bütün aileleri efradı ile birlikte kurşuna dizilecektir.

Deizcilerin sıhhati

Liman hastanesi Bugün merasimle açılıyor

Münakale vekâletinin tensibi ile tesis edilen İstanbul liman hastanesi bugün saat 14 te küşat edilecektir. Gazetemizi makineye verirken başta münakalât vekili Cevdet Kerim İncedayı olmak üzere davetliler Galatada yeni yolcu salonunda toplanmıştı.

Yeni sağlık servisi ve liman hastanesi hakkında bu sabah limanlar umum müdürlüğü tarafından şu izahat verilmiştir:

"Yeni hastanemiz ve poliklinik tesisat ve teşkilâtı bugün hizmete girecektir. İşlerimiz icabı birçok kazalara ve hastalıklara maruz kalan işçilerimizi vapurlardan karaya getirdikten sonra karadan da otomobillerle uzak hastanelere göndermek ve bazan boş yer bulamamak vaziyeti ile karşılaşıyorduk. Artık vapurdan alınacak kazazede derhal rıhtım üzerindeki hastanemizde tedavi edilecek, günlük muayenelerde de hastalar muayene ve tedavi olunacaktır. Bu suretle âcil ve zaruri tedbirler derhal alınmış olacaktır.

25 yataklı olan hastanemizin poliklinik kısmı göz, boğaz, burun, hariciye, dahiliye servislerini diş kliniği ve eczahaneyi ihtiva etmektedir. Buradan bilûmum memur, müstahdem ve işçiler istifade edecek, sıhhî durumları tanzim, takip, poliklinik muayeneleri, tedavileri ve icabında cerrahî müdahaleleri yapılacaktır.

Alman orduları *LEMBERG'i işgal ettiler*

Berlin, 30 (A.A.) — Alman orduları başkumandanlığının fev. kalâde tebliği:

Galiçyada ilerliyen kıtalarımız Lemberg'i işgal etmişlerdir. Cephenin ortasında Sovyet ordularının muhasarası sıklaştırılmıştır. Şimal cenah düşmanı durmadan takip etmektedir.

Beerlin, 30 (A. A.) — Alman orduları başkumandanlığının fev kalâde tebliği:

Lemberg, bugün Alman kıtaları tarafından zaptedilmiştir. Alman harp bayrağı, bu sabah saat 4,20 denberi kalenin üzerinde dalgalanmaktadır.

Nevyork, 30 (A.A.) — Collumbia Broadcastingin verdiği bir habere göre, Alman radyosu, Minskin Almanlar tarafından zaptedildiğini bildirmiştir.

Berlin, 30 (A.A.) — D. N. B. nin öğrendiğine göre, Litvanya ve Leton yaya karşı şimale doğru ilerliyen Alman teşekkülleri Baltık denizi sahilleri civarında bir Bolşevik fırkasını tamamile sarmıştır. Sarma o derece sıkıdır ki bu Sovyet kuvvetlerinin imhası muhakkakıtr.

Sovyet tebliği

Londra, 1 (A. A.) — B.B.C: Bu sabahki Sovyet tebliği:

Almanlar dün tekmil Finlândiya hududu boyunca taarruz etmişlerdir. Bu taarruzlar muvaffakıyetle püskürtürmüştür. Alman kıtaatı Şimal Buz denizi sahilindeki Murmansk limanına yakın taarruzda bulunmuşlardır. Bu taarruzda düşmana zayiat verdirilmiştir.

Minsk bölgesinde ciddî muhare beler inkişaf ediyor. Alman motörize kıtaları şimali şarkî istikametinde ilerlemeğe çalışıyor. Bu bölgede Almanlar adetçe faiktirler. Ruslar buna seri manevralar ve anudane mukavemetle mukabele ediyorlar.

Alman zırhlı kuvvetleri Peripet bataklığının şimalinden cenuba doğru ilerlemeğe çalışmaktadır. Burada Alman ileri hareketi durdurulabilmiştir. Bataklığın cenubunda da Almanların ileri hareketi tevkif edilmiştir.

Daha cenupta Alman ve Romenler Prut nehrini geçmeğe teşebbüs etmişlerse de muvaffak olamamışlardır. Baltık denizinde bir, Karadenizde de bir kiceman iki Alman denizaltısı batırılmıştır. Sovyet askeri büyük kahramanlıkla harp etmektedir.

DÜNKÜ SOVYET TEBLİĞİ

Moskova, 30 (A.A.) — Bugün öğle üzeri neşredilen Sovyet tebliği:

Gece kıtalar Murmhnsk, Minsk, Lutsk bölgelerinde şiddetli surette muharebeye devam etmişlerdir.

Cephenin diğer bölgelerinde sık gece keşif hareketleri vukua gelmiştir.

Kıtalar tecemmü ve topçu düellosu olmuştur. Bugün düşman Karini berzahında devlet hududumuzu geçmeğe teşebbüs etmiş ve bir çok defa geçmiştir.

Fakat her defasında kıtalarımızın ateşi ve mukabil hücumları düşmana ağır zayiat verdirerek düşmanı ilk mevziine tardetmiştir.

Alman piyade taburları üç defa kıtalarımızın bulunduğu mevzie hücum etmiş ve muharebe meydanında 300 ölü bırakmıştır. Düşman devlet hududunun ötesine çekilmiştir. Aynı gün Viborg bölgesinde düşman bir karaya ihraç teşebbüsünde bulunmuştur. Kıtalarımızın kâfi hareketi ile düşmanın ihraç müfrezesi sahilde imha edilmiştir.

Dünkü muharebelerde hava kuvvetlerimiz 53 düşman tayyaresi düşürmüştür. Bizim kayıplarımız 21 tayyaredir. 15 Alman tankı tahrip edilmiştir. Gece avcı tayyareleri mükemmel çalışmıştır.

Bir çocuk kamyon altında canverdi

(Baş tarafı 1 incide)

kamyonudur. Kamyon sabahleyin şoför Bekir oğlu Salâhaddinin idaresinde olarak Beşiktaş caddesinden geçerken, birdenbire önüne 12 yaşında henüz hüviyeti tesbit olunamıyan bir çocuk çıkmıştır. Şoför birdenbire fren yaparak kamyonu durduramamış ve yavru tekerleklerin altına düşerek parçalanmıştır.

Çocuk hemen ölmüş, şoför yakalanmıştır. Tahkikata nöbetçi müddeiumumi muavini Ziya Yazgan elkoymuş ve belediye mühendislerinden Beşir ile birlikte vaka yerine giderek keşif yapmıştır.

Amerika Mütemmim deniz üsleri kuracak

Birinci üs ağustos başında Midway adasında tesis ediliyor

Vaşington, 1 (A.A.) — Amerika Birleşik devletleri bahriye nazırı Albay Knoksun yaptığı bir beyanata nazaran, Birleşik devletler sahilleri açıklarında mütemmim Amerikan deniz üsleri tesis edilecektir. Bu mütemmim üslerin birincisi, 1 ağustosta Midway adası üzerinde, ikincisi eylülde Alaska mmtakasında Amnaknak adası üzerinde, üçüncüsü 1 teşrinievvelde Trinite adasında Carenage koyunda tesis olunacaktır.

Fransadaki sovyet alacakları *Bloke edildi*

Vişide deniyor ki: Sovyetlerle siyasî münasebetlerin kesilmesi

Fransız kabineleri tarafından alınan tedbirler silsilesinin son halkasıdır

Vişi, 1 (A.A.) — Fransız maliye nazırı, Fransadaki bütün Sovyet alacaklarını bir emirname ile derhal bloke etmiştir.

Vişi, 1 (A.A.) — Fransa ile Sovyetler arasındaki siyasî münasebetlerin kesilmesi dünya harbinin başından beri biribirini takip eden Fransız hükûmetleri tarafından alınan tedbirler silsilesinin son halkasıdır.

23/8/939 Alman - Rus anlaşması Fransız efkârı umumiyesi tarafından bir ihanet olarak telâkkî edilmişti. Çünkü o esnada Sovet hükûmeti Fransa ile müzakere halinde bulunuyordu. Fransız komunist partisi, bunarağmen, Moskova ile elbirliği yapmıştır. Ve bu babdaki açık bir mektubu 43 komunist mebus imzalamıştır. Bunun üzerine bu mebuslara karşı 5/9/939 de takibat yapılmış ve komunist mebusların iskatlarına 1940 da mebusan ve âyan meclislerince karar verilmiştir.

17 kânunusanide Rusya ile ticaret müzakereleri kesilmiş ve 5 şubatta da Pariste Rus ticaret mümessilliğinde araştırmalar yapılmıştır.

Japonyanın vaziyeti

Hususi encümen bugün kararını veriyor

Londra, 1 (A.A.) — (B.B.C.) Röyter ajansına göre, Alman - Sovyet ihtilâfında Japonyanın vaziyetini tetkik etmek için geçen hafta ayrılan hususî bir encümen bugün kararını verecek, karar kabineye arzedilecektir. Bundan sonra Başvekil, imparatoru ziyarete vaziyet hakkında izahat verecektir.

MİLLİ PİYANGO

Eskişehirde çekiliyor

Büyük ikramiye (40.000) liradır

40.000) lira ile neler yapılmaz. 40.000 lira ile bütün istikbalinizi, refahınızı ve saadetinizi temin edebilirsiniz.

Millî piyango 7. temmuzda Eskişehirde çekiliyor... Bu sefer ikramiyeler hem zengin hem mütenevvidir. (10.000) liralık ikramiyeler dört tanedir. 8 tane (5.000) liralık, 60 tane (2.000) liralık ve tam 120 tane (1.000) liralık ikramiye vardır.

500 liralık ikramiyelerin miktarı bu sefer 90 dan 150 ye çıkarılmıştır.

Büyük, küçük bir çok ikramiye katar olmuş Eskişehirde sizi bekliyor. Bir biletle bu katara iştirak ediniz.

Her akşam

(Baş tarafı 1 incide)

zalimlikleri ve tahripkârlıkları hakkında yeni bir delil neşrediyor: Bu İsveç gazetesinin yazdığına göre, komünist ordusu bir yerden çekilirken önlerine gelen şeyleri yakıp yıkıyorlarmış. Dünya değişti diyenlerin hakkı var. Ötedenberi işittiğimize göre, müstevli bir ordu karşısında ricat eden bir ordu düşmanın işine yaraması için bütün erzakı yakar, köprüleri atar, yolları tahrip eder. Şimdi bolşevik ordusu kendi memleketinde ricat hareketi yaparken kendi memleketini tahrip ediyor. İsveç gazetesini memnun etmek için, bu ricat eden Sovyet ordusu acaba müstevli orduya izaz ve ikram vazifesini ifa maksadile rahat yataklar, temiz oteller, bol ziyafetler mi hazırlıyacaklardı?

**

Alman radyosu Birleşik Amerikanın ve Cumhurreisinin büyük bir suçunu yakalamış, teşhir ediyor. Radyoya göre, Amerika ve İngiltere bu harpte Ruslara yardım ediyorlar. Halbuki "insaniyetin en büyük düşmanı olan bolşevikilerle beraber olmak hakikaten bir rezalettir".

Burada yine okuyucularımıza karşı bir kaydi ihtirazi ilâve edeceğiz. Yukarıki havadisi alırken bir yanlışlık yapıp yapmadığımıza pek emin değiliz. Çünkü aynı iâ kırdıları birkaç hafta evvel İngiliz ve Amerikan radyolarında Almanya için işidiyorduk. Ne oldu acaba? Galiba telefon muhaberatı bazan biribirine karıştığı gibi şimdi de radyo neşriyatı biribirine karışmağa başladı.

İSTANBUL İlhamlar

SON ZELZELENİN İLHAMI

Dünkü gazeteler rasathanenin şu tebliğini neşrettiler: "Dün on beşi iki dakika 29 saniye geçe bir zelzele olmuştur. Merkez üstünün İstanbuldan 6 bin 700 kilometre mesafede bulunduğu tahmin edilmektedir."

Bu, birkaç satırlık havadis, bana (Tacüttevarih) sahibi Hoca Sadettini ve 1577 de görülen bir kuyruklu yıldızın halk üzerinde yaptığı tesir ve uyandırdığı heyecanı hatırlattı. Hoca, bundan istifade etmek istemiş, İstanbulda bir rasathane yapılması için Üçüncü Muradı kandırmıştı.

Padişah bu işe müsaade ederken istenildiği kadar da para sarfedilmesine de müsaade vermişti. Çünkü, heyet ilmini pek seviyordu. Bu sevgi, hocanın teşvikile başlamıştı. Yıldızların hareketlerini, yaklaşıp uzaklaşmalarını, parlayıp sönüşlerini görmek istiyor, bu merakını gidermek heyecanile çırpınıyordu.

Rasathanenin kuruluşu bir mesele olmuştur. Ve pek enteresandır. Buna ait tafsilâtı 1587 yılına ait vakaları gösteren, birkaç tarihten hulâsaten naklediyorum:

"Tophane yakınlarında münasip bir yer bulunarak inşaata başlandı. İşe bizzat Hoca Sadettin nezaret ediyordu. O devirde rasathaneler yer altına inilmek suretile yapılıyordu. Devrin heyet ilmi bilgisi bu şekli muvafık bulmuştur. İlk Osmanlı rasathanesi de kuyumsu bir şekilde yapıldı. Bu suretle rasıtlar, gündüzleri dahi yıldızları görebileceklerdi.

"İnşaat devam ederken, bir taraftan da rasathaneyi idare edecek ehliyetli, heyet ilmine hakkile vâkıf bir adam aranmağa başlandı. Nihayet heyet ilminde büyük bir kudret olan Nakiyettin adında biri bulundu. Bu adam Kahirede oturuyordu. Uzun muhaberelerden sonra Nakyettin angaje edildi, 3 bin lira aylıkla İstanbula getirildi, rasathaneye müdür tayin olundu..

"Rasathane faaliyete geçtikten sonra, aradan çok zaman geçmeden koyu cahiller, kızıl mutaassıplar, kapkara bir cehl içinde yaşıyan bed'atlere bağlı bir sürü, isyan bayrağı açtılar, bunun bir dinsizlik işi olduğunu ileri sürerek ulumaya başladılar. Hattâ, daha ileri giderek, o günlerde İstanbulu kasıp kavuran veba salgınını, rasathane yüzünden zuhur ettiğini iddia edip durdular. Ve haykırdılar:

— Bu bir küfürdür, günehların en büyüğüdür.. Binanın hedmi lâzımdır.

"Sultan Murat heyet ilmini sevdiği için evvelâ bunlara ehemmiyet vermedi, bütün dedikodulara kulaklarını tıkadı. Fakat uğursuz ve şerefsiz yobazlar, kıpkızıl bir cehalet içinde, ömürlerinin çilesini dolduran softalar, başka bir cepheden işe sarıldılar, başka bir silâh buldular. Sultan Murada şunları söylediler:

"— Rasathane işlerile uğraşmış olan hükümdarlar, mutlaka felâkete uğrarlar. Devletleri temelinden yıkılır. Buna en mükemmel misal Uluğ Beydir."

"Padişah, Uluğ Beyin macerasını hatırladı, tarihin bir tekerrür olmasından korktu ve rasathanenin yıkılması için sadrazama bir "fermanı şerif" yolladı.'

Ulviya her demde bâşâ yâzılan
yâzı gelir!.

LAEDRİ

Dedikoduya inanmamalı

Çoktanberi adı unutulan Janet Mak Donaldın bu yıl çevrilen bir film yüzünden yine ismi ve resmi gazetelere geçmeğe başladı.

Billûr sesli yıldızın yeni çevirdiği filmin adı: "Dayan gönül Dayan!" dır. Bu film "Aşk Resmi geçidi" gibi muazzam bir eser değildir. "Şen Dul" gibi şuh ve şen de değildir. Bu yeni film de Janetin hususî hayatı olduğu gibi tasvir edilmektedir.

Janetin hakikî hayatı çevirdiği filmlere hiç benzemez, yalnız bu filmde yıldız evinde şöhreti yüzünden ıztırap çeken bir kadın rolünü, yani hayattaki rolünü oynamaktadır.

Janet Mak Donald, Amerikadaki yıldızlar arasında en çok dedikodu mevzuu olan, hakkında türlü türlü rivayetler çıkarılan, birçok iftiralara uğrayan bir zavallıdır. Bunlar bilhassa yıldız ve reklâm yapmak maksadile film fabrikaları tarafından uydurulmaktadır.

Janet yalnız kendi hakkındaki dedikodulardan ıztırap çekmez. Her gün kocası hakkında da uydurma birçok şeyler işitir. Rivayetlere inanılırsa, yıldızın kocası Feribos ömrünü barlarda, kumarhanelerde kadın peşinde geçiren bir serseridir. Hattâ bir Amerikan gazetesi bu adamın bir barda, kendisine yüz veren dansözün suratına zaçyağı attığını yazacak kadar ileriye gitmiştir. Bu yazı da ötekiler gibi cüretkâr bir reklâmcının eseridir.

Halbuki karı koca, kendi hallerinde yaşıyan sessiz, uysal, ve birbirini seven bir çiftti

Asfalt yollarda otomobil kazaları niçin fazla oluyor?

Nafile düşünmeyiniz. Ne kadar yorulsanız bir Amerikan gazetesinin bu suale verdiği cevabı bulamazsınız.

Amerikan gazetesine göre, asfalt yollarda mayıs böcekleri yüzünden otomobil kazaları fazla oluyormuş...

Evet, yanlış okumadınız. Mayıs böcekleri yüzünden. Mayıs böceğini bilirsiniz. İlkbaharda meydana çıkar. Biribirine bağlı bir salkım halinde olan bu yumurtalarını derelerin üzerine bırakır.

İşte meselenin esası burada. Asfalt yollar, güneşin bol ışığı altında pırıl pırıl parlıyor. Mayıs böcekleri bu parlaklığa aldanıyor, burayı nehir veya dere sanarak yumurtalarını bırakıyormuş.

Bu yüzden mayıs böceğinin nesli azaldığı gibi, diğer taraftan hızla geçen otomobiller, bu yumurtalar üzerinde patinaj yaparak kazaya uğruyorlarmış.

Gözlüklü horozlar

Kırmızı renk, insanlar gibi horozların da sinirlerine dokunuyor. Horoz döğüşlerinde akan kanın hayvanı büsbütün çileden çıkardığını bu düğüşün merakılları pek iyi bilir.

Horozları çok seven ve döğüşmesine bir türlü razı olmıyan bir çiftlik sahibi horozlarını kırmızı renge alıştırmak için onlara kırmızı gözlük takmayı düşünmüştür.

Hayvanlar, küçük yaştanberi gagalarına tutturulan bu gözlükler sayesinde kırmızı renge alışmakta ve sinirli olmamaktadır.

Tırnakların dili vardır
BİR MANİKÖRCÜ MÜŞTERİSİNİ TIRNAKLARINDAN TANIR

Son yılların icadı olan Manikür memleketimizde de çok rağbet görmektedir. Bu işlere kadınlarımız otuz, otuz beş yıl evvel başlamışlardır. Evvelâ bu işlerle erkek olmak üzere tek tük rumlar, levantinler uğraşıyorlardı. Manikür yapanlara Beyoğlunun birkaç kibar yerinde tesadüf ediliyordu. Bu âdet pek çok zaman sonra erkeklere de geçti. Bugün garp medeniyetini kabul eden kadınlarımızın hemen hepsi kibar erkeklerimizin pek çoğu manikür yaptırmaktadır Bu vaziyet karşısında manikürcülük de ilerlemeğe, manikürcüler çoğalmağa ve manikür yapma sanatı ince bir iş yerine geçti ve ekseriyetle kadınlarımızın elinde kaldı.

Yirmi beş senelik büyük tecrübesi olan manikürcü diyor ki: Elimizden binlerce eller geçtiği için, insanların tabiatını, itiyatlarını, tırnaklarından biliriz. Hattâ tırnaklarına bakarak bir insanın sıhhî halleri üzerinde de hüküm yürütebiliriz. Sanatında hünerli olan bir manükürcü yeni bir müşterisine iki veya üç defa manükür yapınca onun tabiatini, âdetlerini, temayüllerini mutlaka keşfeder. Onun şehir de mi, köyde mi yaşadığını, otomobilini kendi kullanıp kullanmadığını, ne gibi sporlara meraklı olduğunu, ev işleri yapıp yapmadığını tayin edebilir.

Bazı zamanlarda da bir manükürcü usta bir taharri memuru gibi, bir adamın cinayete, hırsızlığa istidadı olup olmadığını tırnaklarını boyarken pek kolay anlıyabilir.

Pek çok insanlar vardır ki elinizi gözünüzün içine bakarak gayet samimiyetle sıkarlar. Ekseriyetle bu adamların doğru olduklarına hükmedilir. Fakat bu hüküm her zaman doğru çıkmaz.

Fakat parmaklarının tırnaklarını hiçbir zaman değiştiremezler. Gözlerin rengi nasıl değişmezse, tırnakların da şekli, rengi hiçbir zaman değişmediği için rengin ifade ettiği mâna da hiçbir zaman değişmez.

Tırnakların muayyen şekilleri ve kendilerine mahsus hususiyetleri vardır. Bu şekil ve hususiyetler de ayrı ayrı tabiatlara delâlet eder. Uzun, pembe, ve beyzî tırnaklar ince hisli, sırlı ve düşünceli insanlarda bulunur. Bazı kere de bu çeşit tırnaklar yüksek seciyeli olmağa delâlet eder.

Ekseriya kısa ve dar tırnaklar bilhassa erkeklerde mağrur bir tabiat gösterir. Böyle tırnaklı olanlar ayni zamanda inatçı da olurlar. Kısa tırnaklar kadınlarda gevezelik, kıskançlık ve dedikoduculuğa işarettir.

Kırmızı tırnaklar sahibinin nazik, hatırşinas olduğunu gösterir. Geniş tırnaklı adamlar, çok kibirsiz, iyi huylu, terbiyeli ve en iyi müşterilerimizdir.

Tırnakları dar ve uzun olanlar inatçı ve gavgacı adamlardır. Yan taraflarından ele saplanıp batan tırnaklar bogazına düşkün insanlarda bulunur. Bu tırnakların sahipleri kendi yiyecekleri yemeklerden ve güzel meyvalardan başka bir şey düşünmezler.

Soluk, donuk tırnaklar kederli insanlarda görülür. Bundan on beş sene evvel tırnaklarını yaptırmak için muntazaman bana gelen bir müşterimin tırnakları çok solgun ve büsbütün renksizdi. Adetâ kurşuna benziyordu. Bu kadının her zaman yorgun ve üzüntülü göründüğüne dikkat ettim.

Bir gün kendisi bana tırnaklarının renginin hoşuna gitmediğini söyledi. Ben derhal şu cevabı verdim:

— Yorgun ve üzüntülü durduğunuz müddetçe tırnaklarınızın pembe olmasına imkân yoktur.

Bu sözümü hayretle karşıladı. Ben daha etraflı anlatmağa başladım. Böyle kurşunî olan tırnakların daima yorgun ve üzüntülü insanlarda görüldüğünü söyledim.

— Haliniz sizi on senedir gülmemiş gibi gösteriyor.

— Şu cevabı verdi:

— Hakikaten ben on seneden fazla zamandır hiç gülmedim.

O günden sonra manükür için daha sık gelmeğe başladı. Arasıra, dudaklarında hafif bir gülümseme görülüyordu. Bir gün onu tanıyanlardan biri kendisinin genç liğinde bir felâkete uğradığını ve ondan sonra yaralı bir kalple daima mahzun durduğunu söyledi. Genç kocası ona ihanet etmiş, en sevdiği ahbabı ile kaçmıştı. O zaman neden bu kadar sıkıntılı olduğunu anladım. Bir müddet sonra durgunluğu ve sıkıntısı daha ziyade arttı. Manüküre muntazam gelirken birdenbire gelmemeğe başladı. Merak ettim. Uzun araştırmalar yaptım ve zavallının mühim bir meseleden tevkif edildiğini, uzak bir memlekete sürüldüğünü ve orada intihar ettiğini öğrendim.

Tırnaklar insanların tabiatlerini gösterdikleri gibi sanat veya mesleklerini de bildirirler. Meselâ: Bir dişçinin elini görür görmez dişçi olduğunu mutlaka söyliyebilirim. Dişçi bir müşterim vardı. Ona tam sekiz, dokuz sene manükür yaptım. Tırnakların kenarları kullandığı ilâçlardan yalnız o mesleğe mahsus bir şekilde yenmişti.

Bundan başka kürkçülükle uğraşanların da tırnaklarının renklerinden belli olur. Bunun gibi daha birçok saatkârları da tanımak kabildir. Herbirinin ayrı ayrı hususiyetleri vardır. Biz bu gibi işlerle çok seneler uğraştığımız için artık bunlar üzerinde ihtisas sahibi olduk.

Kumar ve en ziyade briç oynıyan erkeklerin tırnakları dünyada en güzel olan tırnaklardır. Onlar ellerinin görünüşüne fevkalâde, hattâ artistlerden, aktrislerden ziyade ehemmiyet verirler. Manükür yaptırdıkları zaman mutlaka tarifemizden fazla para ve çok bahşiş verirler.

Seyyah, benger, avukat, doktor ve musikişinaslar da tırnaklarına çok fazla ehemmiyet verirler.

Şoförlerin, makinistlerin tırnakları hiçbir zaman güzel olmaz. Nekadar dikkat etseler, makine yağlarının benzinin tesirlerinden ellerini tamamiyle kurtaramazlar. Biz onları derhal tanırız.

Bir manikürcü müşterisinin tırnaklarını cilâlarken onunla konuşa konuşa hususî hallerinden de birçoğunu öğrenebilir.

Kadınların da tırnaklarından ne işle uğraştıkları anlaşılır. Daktiloluk veya yazı işleriyle uğraşanların parmaklarında ne yapsalar karbon lekeleri, izleri kalır. Hele manükür yapmağa işten çıkınca gelirlerse bu lekeler derhal göze çarpar. Elbisesini, çamaşırını, kendi diken fakir kız veya kadının orta parmağının aldığı şekilden belli olur. Bu şekil de yüksük takmaktan olur. Terzilerin tırnakları sert olur. Bazan da tırnaklarının aralıklarından diktikleri kumaşların çok ince kılları kalır. Bundan da onları tanımak kabildir.

Gelinlerle, nişanlılar makiyaja fevkalâde düşkün olurlar. Bunlar bilhassa sol ellerine yani alyansı taktıkları ellerine çok dikkat gösterirler.

Birçok fen adamları insanların ellerinde her gün temas ettikleri şeyden bir eser kaldığını iddia ve ispat etmiştir. Bunun içindir ki manükürcüler bir katilin takibinde polise yardım edebilir. Çünkü birçok katillerin kabahatleri tırnaklarında bulunan tek bir kılla ispat edilmiştir. Bu da ölenle, öldürenin boğuşmaları sırasında ölenin başından kopan bir saçın öldürenin tırnağında kaldığı anlaşılmıştır.

Tırnakların arasına giren kan zerrelerinin donarak orada günlerce kaldığı görülmüştür. Yalnız insan kanı olup olmadığını anlıyabilmek için kimyevî bir tahlile bağlı olması lâzımdır. Böyle katiller ellerini temizlemeğe ne kadar dikkat etseler, su ve sabunla nekadar yıkatsalar, hiçbir zaman tırnaklarının altına, aralıklarına giren kirleri tamamen temizliyemezler. Hattâ bazan manükürcülerin fırçaları bile o maddeleri oradan büsbütün çıkaramazlar.

Her ne olursa olsun, elle tutulunca mutlaka zerreleri tırnak altına girer. Meselâ yakanızı iliklerken kumaşın göze görünmeyen derecedeki ince havı tırnaklara geçerek orada kalır.

Tırnak üzerinde beyaz beyaz noktalar, benekler bulunması büyüme yerindeki tırnak dibinin zedelenmesinden ileri gelir. Birçok kimsler bu lekelerin çıkışını yeni bir şey giyeceğine veya manükürcünün beceriksizliğine verirler. Bu doğru değildir. Mutlaka ellerinizi gayri ihtiyarî hareketlerle dikkat etmeden masaya, sandalyeye çarparak benekleri kendiniz meydana getirmişsinizdir.

Tırnakların mavi olması kanın muntazam dolaşmadığına işaettir. En mükemmel en tabiî tırnaklar rengi pembe ve şekli beyzî olup kendiliğinden cilâlı olanlardır.

Manikür yaptıran erkeklerle kadınlar arasıda pek büyük farklar vardır. Erkekler tırnaklarını hangi biçimde kestirmeğe, hangi şekli vermeğe alışmışlarsa onu hiçbir vakit değiştirmezler. Ve daima ayni şekilde yapılması için ısrar ederler. Erkekler ya çocukken annesi tırnaklarını köşeli kestiğinden, yahut ilk gittikleri manükürcü tırnaklarını beyzî, sivri veya yuvarlak yaptığından her ne suretle olursa olsun tırnaklarının her zaman ayni şekli muhafaza etmesini isterler.

Halbuki kadınlar tırnaklarının şeklini, biçimini değiştirmeği severler. Bir müddet uzun, bir müddet kısa, bir müddet beyzî kestirirler. Sivri tırnağın ellerine daha ziyade yaraşacağını kabul ederler. Bir müddet de o şekilde devam ederler. Sonra yuvarlak şekli beğenirler. Velhasıl her zaman biraz daha güzel görünmek isterler ve tırnaklarının cilâsına dikkat ederler.

Erkekler ekseriyetle tırnaklarının kesilip temizlenmesini, güzel şekil verilmesini isterler ve cilâyı sevmezler. Tırnaklarının güzel cilâlanmasını istiyen erkeklerin çoğu kumaş satanlardır.

Manükürü seven kadınlar her yaşta ellerine, tırnaklarına dikkat ederler. Halbuki erkekler en ziyade otuz beş, kırk arasındayken maniküre ehemmiyet verirler. Genç erkekler pek nadir, ancak ziyafet, balo, düğün gibi bir yere davet edildikleri veyahut nişanlılarının evlerine gidecekleri zaman manükür yaptırırlar.

Çocuk ruhiyatı

PARANOİYAK ÇOCUKLAR

Yazan : HALİS ÖZGÜ

- 3 -

12 yaşında bir çocuk çok zeki olmasına rağmen çalışmadığından daima sınıfın sonuncusu olmaktan kurtulamıyor. Çok görültücü, inatçı, isyankâr, ketûmdür. Her şeye itiraz ediyor, hiddetlidir. Azarlanınca sertleşiyor, yüzü sararıyor, gözleri kin ve intikam arzuları ile parlamağa başlıyor. Onun için herkes kendisine karşı fena niyetlere maliktir, sırası gelince bunları kendi zararına kullanacaklarına kanidir. Haşin olan bu çocuk kadınları ve bilhassa küçük kızları çok hakir varlıklar halinde görür. Fazla mağrurdur, ceza, tehdit onun kılını bile kıpırdatmaz. Kızdığı zaman gözlerine hiç bir şey görünmez. Annesine küfreder. Arkadaşlarını fena, gürültücü, kavgacı çocuklar arasından seçer. Bu çocuk daima kuvvetli olmağı arzulayor, ileride boksör, koşucu olacağını söylüyor. Sokakta bir kalabalık görünce en ön safa geçmek için başkalarını itiyor, arkadaşlarını taşlıyor. Fakat yaptığından hiç bir zaman pişmanlık duymuyor, aksine olarak yaptığı fenalıklarla övünür.

Vücutça inkişafı normal değildir. İnce yüzlü dar görüşlü olmasına rağmen kol ve bacakları kalındır, gece idrarını tutamıyor. Çocuğun babası da gösterdiği karakter itibarile aşağı yukarı paranoiyak tiplere yakışıyordu. O da ketûm, itimatsız idi. Bundan maada içkiye fazla düşkündü. Burada verasetin rolü büyük olduğu muhakkaktır.

Fakat çocukta mevcut gayri tabiî temayüllerde madünlük hissinin de müessir olması mümkündür. Zira çocuk bedenen normal bir inkişaf seyrini takibede memişti. Vücudu muntazam, mütenasip değildi. Gece idrarını tutamıyordu. Ve bu suretle gerek evde ve gerekse mektepte daima aleyhinde mevcut bir nisbetsizlikle karşılaşıyor, kendisini her hususta arkadaşlarından aşağı görüyordu. Bu durum temayüller başka bir istikamet verebilir ve bedenî sahada görülen kusurları izaleye matuf gayrî suurî bir faaliyet tarzını yaratabilir. Bilhassa yukarıda işaret ettiğimiz hallere benziyen tezahüratta terbiyevî endişe bizi madünlük hissinin mevcudiyetinden şüpheye düşürmelidir.

Çocukluğum bu şekilde geçiren kimselerin aileleri için gerçekten oldukça kuvvetli tehlike teşkil edebildikleri gibi iyi idare edildikleri takdirde içtimaî hayatta da faydalı olabilirler. Bu gibi çocuklar karşısında yapılacak tek şey tatlılıkla ruhlarına nüfuz etmek, itimatlarını kazanmağa çalışmak, ketûm olan şahsiyetlerini incitmeden, kırmadan muhitlerine intibak edebilmelerine yardım etmektir. Vukuf sahibi bir ruhiyatçı biribirini devamlı bir surette takibeden ruhî tahlillerle, ihtiyatlı hareketlerile çocukta mevcut paranoiyak temayüllerin doğmasına yardım eden veya sebep olan amilleri meydana çıkarabilir ve icabeden tedavinin yapılmasında edindiği bilgilerle salâhiyet sahibi doktorlara bildirmek suretile yardım edebilir. İyi bir şekilde yapılmış tedavi müsbet neticeler verdiği takdirde verasetin her türlü tedavileri akamate uğratacak kadar ileri gitmediğini aydınlığa çıkarır.

Doğuşta paranoiyak olanların yanında görünüşte bunlara benzeyen, fakat hakikat helde bunlardan çok farklı olan hallere de rastlamak mümkündür. Devamlı ruhî tedaviler bunların gösterdikleri fıtrî gibi görünen kishî gayri tabiî temayülleri yokedebilirler. Bu temayüller hemen daima teessürî mahiyette bir aksülâmeldir ve duyulan madünlük hissinin izalesini istihdaf ederler. Bu temayüllere malik olan çocuklar da gürültücü, hiddetli olurlar, yerlerinde duramazlar, arkadaşlariyle geçinemezler, durmadan kavga ederler, kendilerinden küçük olanları döverler.

Bunlarda başkalarının kendilerine karşı fena niyetlere sahip olduklarını söylerler, mektepte iyi çocuklarla arkadaşlık yapamazlar. Mektep muhitlerine intibak edemezler, hâkim olmak isterler, inatçıdırlar, istediklerini elde edinceye kadar ısrar ederler. zeki olsalar tenbel olduklarından bundan istifade edemezler, kendilerinden birkaç yaş küçük çocuklarla aynı sınıfta okurlar. Bütün bunlar sonradan kazanılmış temayüller olabilir. Çocuklarda görünen kin, hiddet, şiddet, gurur, kendilerinden küçük olanlarla arkadaşlık yapmagibi haller bedenen mevcut kusurları telâfi maksadını güdebilirler. Tenbellik bunlar içinn bir vasıta olabilir. Çocuklar bu suretle yaşıtları ile aynı sınıfta bulunmaktan kurtulurlar ve kendilerinden küçük olan çocuklar ile aynı sınıfta bulunmak suretile hakimiyet elde edebilirler.

Gerek doğuşta paranoiyak ve gerekse bu temayüllerin inkişafına elverişli olan çocuklar karşısında yukarıda da işaret ettiğimiz gibi çok ihtiyatlı hareket etmelidir. Evvelâ çocuklara yavaş yavaş durumlarını anlatmalıdır. İtimadını kazanmalıdır. Bunlara karşı takip olunacak hareket hattı mutedil, fakat azimkâr olmalıdır, zira bu çocuklar ootriteyi severler, sonra bedenî kusurların yok edilmesine çok dikkat edilmelidir, çocukta mevcutsa madünlük hissini ortadan kaldırmalıdır. Bunun için icabederse çocuğu aile muhitinden uzaklaştırmalıdır. Ve nihayet çocuğun selâmeti namına burada da ev, mektep ve doktor elele verip çalışmalıdırlar.

HALİS ÖZGÜ

YABANCI DİL DERSLERİ

FRANSIZCA (62)

Her hakkı Haber gazetesine aittir.)

OLOMBA

Mérimée

— 62 —

1. L'un portait autrefois la croix de Gênes; mais tout martelé[1] aujourd'hui, il n'est plus intelligible que pour les antiquaires.

2. Sur l'autre écusson sont sculptées les armoiries de famille qui possède la tour.

3. Ajoutez, pour compléter la décoration, quelques traces de balles sur les écussons et les chambranles[2] de la fenêtre, et vous pouvez vous faire une idée d'un manoir du moyen âge en Corse.

4. J'oubliais de dire que les bâtiments d'habitation touchent à la tour, et souvent s'y rattachent par une communication[3] intérieure.

5. La tour et la maison des della Rebbia occupent le côté nord de la place de Pietranera; la tour et la maison des Barricini, le côté sud.

6. De la tour du nord jusqu'à la fontaine, c'est la promenade des della Rabbia, celle des Barricini est du côté opposé.

7. Depuis l'enterrement de la femme du colonel, on n'avait jamais vu un membre de l'une de ces deux familles paraître sur un autre côté de la place que celui qui lui était assigné par une espèce de convention tacite[4].

8. Pour éviter un détour, Orso allait passer devant la maison du maire, lorque sa sœur l'avertit et l'engagea[5] à prendre une ruelle qui les conduirait à leur maison sans traverser la place.

— Pourquoi ce déranger? dit Orso; la place n'est-elle pas à tout le monde? Et il poussa son cheval.

— Brave cœur! dit tout bas Colomba... Mon père, tu seras vengé!

9. En arrivant sur la place, Colomba se plaça entre la maison des Barricini et son frère ,et toujours elle eut l'œil fixé sur les fenêtres de ses ennemis.

10. Elle remarqua qu'elles étaient barricadées depuis peu, et qu'on y avait pratiqué des archere[6].

11. On appelle archère d'étroites ouvertures en forme de meurtrières[7], ménagées entre de grosses bûches avec lesquelles on bouche la partie inférieure d'une fenêtre.

12. Lorsqu'on craint quelque attaque, on se barricade de la sorte, et l'on peut, à l'abri des bûches, tirer à couvert[8] sur les assaillants.

13 — Les lâches! dit Colomba. Voyez, mon frère, déjà ils commencent à se garder; ils se barricadent! mais il faudra bien sortir un jour!

14. La présence d'Orso sur le côté sud de la place produisit une grande sensation à Pietranera, et fut considérée comme une preuve d'audace approchant de la témérité.

15. Pour les neutres rassemblés le soir autour du chêne vert, ce fut le texte de commentaires sans fin.

COLOMBA

Merime

— 62 —

1. Armanın biri vaktiyle Ceno va haçını taşıyordu; fakat bugün tamamen tahrip edilmiş bulunuyor, ancak eski eserler meraklılarınca bir kıymet ifade eder.

2. Öteki levha üzerinde kulenin sahibi olan ailenin hanedan arması hâkkedilmiştir.

3. Tezyinatı tamamlamak için arma levhaları ve pencere kenarları üzerine bir kaç kurşun izi ilâve ediniz; hem bununla, ortaçağda Korsikada bir müstahkem şato hakkında bir fikir edinebilirsiniz.

4. Oturulan binaların kuleye bitişik olduğunu ve ekseriya dahili bir yolla buna bağlı bulundukların söylemeği unutuyordum.

5. Della Rebbia'ların kule ve evi Pietranera meydanının şimal ucunu kaplar; Barricini'lerin kule ve evi de cenup semtini.

6. Şimal kulesinden çeşmeye kadar della Rebbia'ların gezinti yeridir, Barricini'lerin gezinti yeri de mukabil taraftakidir.

7. Albaym karısı gömülelidenberi, bu iki aileden bir ferdin, kendisine zımnî bir mukavele ile işaret edilmiş gibi, meydanın mukabil cihetî üzerinde göründüğü hiç vaki olmamıştır.

8. Dolaşmağa meydan vermemek için Orso belediye reisinin evi önünden geçecekti, bu sırada kız kardeşi onu ikaz ederek meydanı geçmeden evlerine götüren bir aralığa girmeyi teklif etti, Orso:

— Neden zahmete katlanalım? Meydan herkes için değil mi? dedi ve atını sürdü.

Kolomba kendi kendine :

— Ne kadar cesur!.. Baba intikamın alınacak, diye söylendi.

9. Meydana girerken Kolomba Barricini'lerin evi ile kardeşi arasına girdi ve düşmanlarının penceresinden gözlerini ayırmadı.

10. Kolomba pencerelerin az bir zaman önce siper haline konulmuş olduklarını ve bunun için "archere" ler kullanılmış olduğunu gördü.

11. "Archere,, diye, bir pencerenin aşağı kısmına kapatılan iri odunlar arasında açılmış mazgal delikleri şeklindeki dar deliklere denir.

12. Bir hücum korkusu olunca bu türlü bir siperleme yapılır ve odunların himayesinde, görünmeden mütecavizler üzerine ateş edilebilir.

13. Kolomba:

— Alçaklar! dedi. Bak, ağabey, şimdiden onlar kendilerini korumaya başlıyorlar; saklanıyorlar, fakat bir gün meydana çıkmak lâzım gelecek !

14. Meydanın cenup tarafında Orso'nun görünmesi Pietranera'da büyük bir tesir uyandırdı ve cüret derecesine varan bir yılmamazlığın delili gibi telâkki edildi.

15. Akşam üstü yeşil meşe etrafında toplanmış olan bitaraflar için bu mesele sonsuz tefsilere yol açan bir konuşma mevzuu oldu.

(1). Marteler: Çekiçle dövmek, bozmak.

(2). Chambranle: Çerçeve, pervar (pencere hakkında).

(3). Communication: a. İhtilât, irtibat; b. münasebet; c. muhabere, haber; d. tahrirat: e. tebliğat: Communications officielles, resmî tebliğat.

(4). Tacite (sıfat): zımnî; aveu tacite, zımnî ikrar; consentement tacite, zımnî muvafakat.

(5). Engager: a. davet etmek, bağlı tutmak; b. sevketmek.

(6). archere: İtalyanca olan bu kelime delik manasını tazammun eder ve askerlikte ekseriya mazgal delikleriyle müteradif olarak kullanılır.

(7). meurtrière: Mazgal deliği.

(8) à couvert: gizlice.

ANALİZ ve TEORİ

Aşağıdaki cümleleri türkçeye çeviriniz:

a. Je ne manque de rien.

b. Je manque de quelque chose.

c. Quelque chose me manque.

d. A qui tout manque, Dieu reste encore.

e. Vous me manquez quand je vais à la campagne.

f. Ce cheval manque de rigueur.

g. Si je m'en vais, je vous manquerai.

h. Orso étit triste parce que Lydia lui manquait.

i. Pendant les vacances, les livres nous manquent.

KÜÇÜK İLÂNLAR

(Bu sütunda okuyucularımızın gazetemiz yanındaki kuponla birlikte göndereceklerî

EVLENME TEKLİFLERİ, İŞ ARAMA, İŞ VERME, ALIM, SATIM gibi ticarî mahiyeti haiz olmıyan küçük ilânları parasız neşrolunur.)

Evlenme teklifleri

* Lise mezunu 23 yaşında iyi bir aileden bir genç, kumral balık etinde azamî 18-23 yaşında güzel bir kızla evlenmek istemektedir. Milliyet mevzuubahs değildir. (Hacı 199) remzine müracaat - 199

* Yaş yirmi, lise mezunu bir genç, esmer, 16-18 yaşında bir kızla evlenmek istemektedir. Güzellikten çok iyi ahlâkı tercih eder. (Baltacı) remzine müracaat - 200

İş ve işçi arayanlar:

* Ortamektep mezunu 17 yaşında hesap ve daktilo işlerinden anlayan bir genç iş aramaktadır. Güzel Bandırma otelinde Samiye müracaat.

* Fransızca olarak lise 3 programına kadar (dahil) matematik (hesap hendese, cebir, müsellesat) dersleri verir. (D.A. 27) remzine müracaat.

* Lise ona geçmiş daktilo bilen bir genç az bir ücretle herhangi bir iş aramaktadır. (S. 707. A.) remzine müracaat.

* Üniversite tahsilinde bir genç fizik, kimya, biyoloji dersleri verir. Bu derslerden ikmalleri olanları yetiştirir (15 A.) remzine müracaat.

* Bir yüksek iktısat ve ticaret mektebi talebesi tatilde her gün ve mektep zamanında haftada bazı günler bir müessesede çalışmak istiyor. Aksaray Kocamustafapaşa caddesi 34 numaraya müracaatları.

* Galatasaray lisesi 8 inci sınıfına kadar okumuş, güzel fransızca okur yazar ve konuşur, daktilo bilir, bir genç yazıhane ve diğer müesseselerde az bir ücretle iş aramaktadır. İstekililerin (S.E.U.P.) remzine mektupla müracaatları.

* Yaş 17, lise birinci sınıftan ayrılmış bir bayan, yazıhane, ticarethane ve buna benzer yerlerde yazı işlerinde çalışmak istemektedir. (S.A. 41) remzine müracaat.

* Lise son sınıfa geçmiş, Fransızca bilen ve çalışmak mecburiyetinde olan bir bayan resmî müesseselerden birinde tahsilile mütenasip herhangi bir iş aramaktadır. Riyaziyesi kuvvetli, yazısı iyidir. (Çokacele) remzine müracaat. - 190

* Bir üniversite müdavimi tatil müddetince çalışmak istemektedir. Riyazi malûmatı iyidir. Herhangi bir müessesede çalışabilir. (H.H.E) remzine müracaat.

* İstanbul Amerikan kolejinden mezun ve Londra Rezent enstitüsünü bitirmiş maarif ehliyetnamesile lisan öğretmenliğine tayin olunmuş bir bayan ingilizce dersleri vermektedir. İkametgâhiara da gidebilir. (Bayan Klera) remzine müracaat.

* Uzun müddet Pariste kalmış Pijiye ticaret mektebinde ve Sorbonda tahsil görmüş bir bayan fransızca, daktilo ve isteno dersleri vermektedir. İsteno metodu beynelmileldir. Türkçede dahil asri lisanları yazar. (H.A.) remzine müracaat.

* 17 yaşında lisenin birinci sınıfından ayrılmış bir bayan, yazıhane, ticarethane ve buna benzer yerlerde yazı işlerinde çalışmak istemektedir. (S.A. 41) remzine müracaat.

* Resmî vazifesi olan orta yaşlı ve yalnız bir kadın Üsküdarda tercihan Paşa limanı kısmında yahut Kadıköyde bir aile yanında kiralık ve eşyasız iki oda aramaktadır. İzahlı mektupla (Arkadaş 4) remzine müracaat.

*Amerikan koleji ticaret kısmından mezun ingilizce ticarî muhabereta ve tercümeye âşina, biraz daktilo bilen bir genç iş aramaktadır. (Teziş) remzine müracaat.

* Antalya matbaasında mürettiplik makinistlik yapmış, daktilo bilir, almanca okur yazar, fransızca tercümeye muktedir, spor yazıları yazabilen ortamektep mezunu bir genç münasip bir iş aramaktadır. (S.N.T.) remzine müracaat.

* Bir hemşire mektebi mezunu evinde hastalara her türlü enjeksiyon yapar: Ömer Rüştüpaşa sokağı numara 34 Teşvikiye, Muradiye.

* Ticarethane ve müesseselerin banka, gümrük ve kambiyo işlerini mükemmel bir surette başarabilir bir genç iş aramaktadır. (Droç) remzine müracaat.

* 17 yaşında ortaokul mezunu, riyaziyesi kuvvetli bir genç iş aramaktadır. Beşiktaş valdeçeşme Aktar sokağı numara 25 e müraacat.

* Lise bire kadar okumuş, şimdi sıhhiye mektebinde okuyan bir genç tatilde çalışabileceği bir iş aramaktadır. Yazısı seri ve okunaklıdır.. Kocamustafapaşa caddesi Davutpaşa Tarhana mektep sokağı 21/1 A.H.V.

* 17 yaşında lise 2 de kimsesiz bir genç iş aramaktadır. Yazısı güzel. riyaziyesi kuvvetlidir. Az bir ücretle çalışabilir. (Çalışkan Türk) remzine müracaat.

* Matematik ve fizik dersleri, ikmale kalan lise ve orta okul talebelerine en uygun şartlarla ders, (matematik) remzine müracaat.

* Orta mezunu, askerlikle alâkası bulunmıyan eski yazıları ve daktilo bilen bir bay iş aramaktadır. (B.K.) remzine müracaat.

* İnebolu nahiyesi halkevi kâtipliğinde 25 lira ücret ve köy kâtipliğini de yaparak ayrıca 10-15 lira kadar ki ceman 40 lira maaş alacak ve bilâhıra memur olabilecek 18-20 yaşlarında orta tahsilli yazısı güzel bir genç aranmaktadır. İstiyenler Beyoğlunda Tarlabaşında Kireçhane sokağında 11 numarada Muzaffer Ülkere bizzat müracaat edebilirler.

* Lise son sınıfta daktilo bilen bir genç kız herhangi bir müessesede iş aramaktadır. Bir ecnebi aile yanında da ev işlerini de yapabilir. (Y.A.) remzine müracaat - 174

Aldırınız:

Aşağıda rumuzları yazılı olan okuyucularımızın namlarına gelen mektupları idarehanemizden hergün sabahtan öğleye kadar veya saat 17 den sonra aldırmaları rica olunur.

(Pâk 37) (S. 3) (K. M.) (F. K. 26) (Çevik 155) (Tekyıldız 3) (Nesibe 37) (Bayan aşçı) (Hadiye) (2092) (A.25) (Öğretmen) (Gönül 5) (Arjan) (S. (K.12) (Yılmaz) (Öğretmen) (Arjan) (S. 67) (Y.A.) (Mar) (Droç) (X. N.) (Çalışkan Türk) (S.207.A.) (Erol) (Kazanç) (Faik) (Yüksek) (Tel) (R.Ç. 35)

DUNYA TARİHİNİN İLK BÜYÜK TANK HARBİ

Yazan: Yüzbaşı *Ernst Freiherrn Von Jungenfeld*

- 6 -

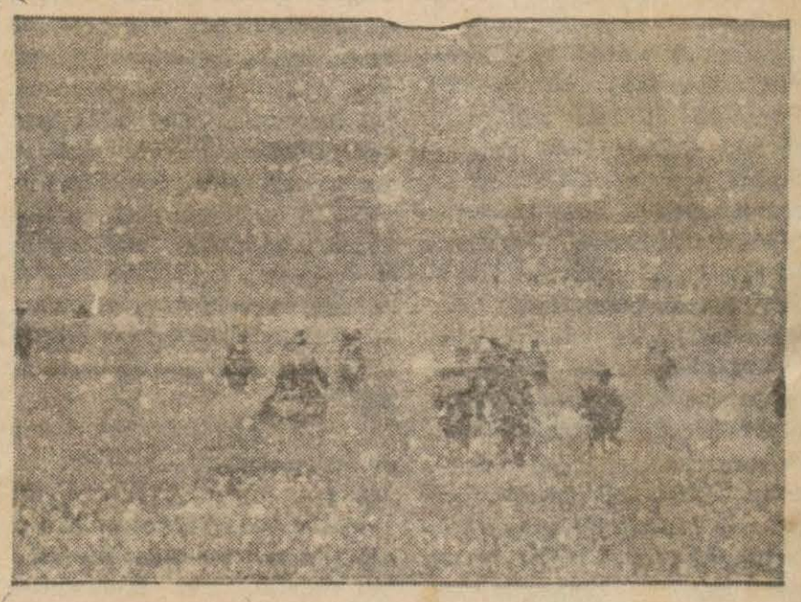

İKİ HÜCUM DALGASI

Güzel bir tesadüf eseri olarak idaremdeki bölük en başta gidiyordu. Hiç bir tarafta düşman yok. Sézanne şehri çukurda vücude getirilmiş bir şehirdir. Etrafta yarı kalmış yol inşaatına tesadüf ediyoruz. İkinci tabur bu yollardan kaçan düşmanın bir zırhlı kolunu ateş altına almağa muvaffak oldu.

Şehre giren kumanda heyeti şehri bomboş buldu. İstasyon civarında altmış tonluk üç Fransız tankı vardı. Kumanda heyetinin emrinde ancak ufak zırhlı bir tank bulunuyordu. Küçük Alman tankı, karşısına çıkan bu üç deve karşı bir şey yapamıyacağını bildiği halde ufacık topu ile ateş açtı. Kahraman bir ırkın evlâtları olan Fransızlara gelince hemen sıvıştılar. İkinci tabur ilerliyerek bir çok esir alırken bir tayyare meydanı ile karşılaştı. Tabura refakat eden motosiklet eratı, tam gaza basarak, meydandaki altı bombardıman tayyaresini ele geçirdi. Tayyare meydanı ele geçirilmeden havalanmağa muvaffak olan bir avcı tayyaresi, meydandaki Fransız esirlerini hesaba katmadan mitralyözlerini üzerimize boşalttı. Kıt'aya takviye taburlariyle gelmiş olan genç bir asker, acemilik eseri olarak yere iyi yatmadığı için başından vuruldu. Tayyare hücumu başka hiç bir kurban vermedi.

Birinci bölük bu esnada istasyondan hareket etmek üzere olan bir treni durdurdu. Trenin boşaltmak üzere olduğu iaşe malzemesi bizimkilerin çok işine yaradı.

İstasyondaki lokomotiflerin ocaklarını, berayı ihtiyat söndürdük. Alay Sézanne'i bu şekilde işgal ettikten sonra her taraftan piyadeler gelmeye başladı. Askerî vaziyetin ne halde olduğunu bilmiyorduk. Düşmana gelince, kıt'alarının nerelerde bulunduğunu şaşırmıştı. Her taraftan esir akıyordu. Esirlerin arasında, biraz evvel tayyaresile bizi makineli tüfek altına alan tayyare binbaşısı da vardı. Esaret ona ağır gelmemiş olacaktı ki tanklarımıza yanaştı, onları muayene ederek mükemmel bir almanca ile bazı sualler sordu.

Biraz sonra şehri, kardeş alayımıza havale ederek ileri hareketine devam ettik. Cenuba doğru ilerliyorduk. Sağdan soldan ilerliyen düşman kollarını öldürücü ateşimiz altına alıyor, esir ediyorduk.

Polonyada olduğu gibi düşman piyadesinin umacısı idik. Hiç bir köy veya kasaba mukavemet göstermiyor tanklarımızın bir iki top ateşile hemen teslim oluveriyordu. Tankları gören düşman piyadesi hemen uysallaşıyordu. Aldığımız esirleri geriye göndermekle iktifa ediyorduk. Onlarla meşgul olmağa vaktimiz yoktu. Arkadan gelen piyadelerimiz meşgul olsunlar.

"SEN" NEHRİ KIYILARINDA

Saat on sekiz buçuk oldu. Alay, yirmi dört saattenberi yolda. Erat bu yirmi dört saat zarfında istirahat namına bir şey görmedi. Düşmanı takip ederken, takip taarruz şeklini almıştı. Barbonne havalisine vardığımız zaman muharebeye tutuşmak istiyen bir kolu daha esir ettik.

Birinci tabur, düşmanla bizden daha fazla temasa geçtiği için mühimmatsız kalmıştı. Bundan dolayı bulunduğum tabur tekrar en başta olarak ileri hareketine başladı. Birinci taburun yanından geçerken bu taburun kumandanı ciddî fakat parlak bir çehre ile şu emri verdi. "Alay, Sen nehrine kadar ilerliyecek, Marcillydeki köprüyü ele geçirecek ve Romilly civarında köprü başı tesis edecek.,

Vazifenin ehemmiyetini idrak ediyorum. Köprü sağlam olarak ele geçerse ordunun diğer cüzütamları plân mucibince Sen nehrini geçecekler.

Ordumuzun bu köprüden geçmesi, düşmanın ric'at hattını kesecekti. Sağımızda ve solumuzda bulunan düşman ateşine ehemmiyet vermiyerek ilerliyorlar. Tanklar bütün sür'atleriyle ilerliyor. Bereket yollar iyi olduğu için fazla sarsılmıyoruz. Kalbimizde bir tek arzu var: Marcillydeki Sen köprüsünü ele geçirmek!

Yol uzun değil. Akşam oldu. Gök ileri hareketimize mâni olmak istiyormuş gibi oluktan boşalırcasına yağmur yağıyor. Fakat yağmurun bizi himaye etmiş olduğunu sonra anladım. Talihimiz varmış.

Düşman işgali altındaki araziden geçiyoruz. Düşmanın dikkatini çekmemek için ateş etmiyoruz. Yağmur ve sis armalarımızı gizliyor. Ufak bir tedbirsizlik veya talihsizlik, işimizi bozabilirdi. Düşmanın geriye göndereceği bir telefon haberi, ileri hareketimizi durdurabilir ve kumandanımıza karşı kepaze olurduk. Bizi görmüş olanın aklına telefon etmek veya telsizle haber vermek gelse işimiz haraptı.

Yoksa telefon edeen oldumu? Maksadımızı öğrenip köprüyü havaya uçurdular mı? Asfalt yollardan, araba yollarından yıldırım sür'atiyle yuvarlanıyoruz. Köprü sağlam olarak elimize geçecek miydi? Karanlık adamakıllı basmıştı. Marcilly önlerin vardığımız zaman önümüze çıkan düşmanı kolayca esir ettik.

(Devamı var)

İstiklâl UĞRUNDA

Büyük Millî Roman

-4- Yazan: MAHMUT ATTİLA AYGUT

İhsan, ogece için kendisine erilen vazifeyi yapmak için lüsaade istiyerek gitti. Teyze; ğasında kınalı kurban postu erinde bitip tükenmek bilmiyen afile namazlarına başlamıştı.. ecmiye ile Kemal de bahçe ü- erindeki odaya çekildiler. Gün- k gazeteleri okuyorlardı. O gün li Kemal yine ağzını avurdunu oldura, doldura Anadoluda mil- hareketi idare eden şefler a- eyhinde atıp tutuyordu.

Kemal bir ıslık gibi dudakları- ın arasından:

— Alçak diye mırıldandı.

İki arkadaş saatlerce günün yasi hâdiselerini tahlil ile gece- i yarıladılar.. Necmiye kendisi- ın de söylediği gibi henüz on edi yaşını dolduran genç bir ızdı. En toy, en haşarı çağında nu bu büyük hâdiselerin içeri- ine sokan sebep kimsesizliğiydi. nnesi doğum sonunda geçirdiği ir hastalıkla onu yirmi günlük en yetim bırakmıştı.. Babası ir daha evlenmemişti. Necmiye- i kendi eliyle büyütüp yetiştir- işti. Büyük harp başladığı za- an İzmirde bulunuyorlardı. k ağızda 32 nci alayla Çanak- aleye hareket emrini aldığı gün ricik yavrusunu Yusuf bey minde çok sevdiği bir arkada- nın evine emanet etmişti. Dört l süren büyük harp içerisinde defa yaralanarak İstanbula elmişti. Bu fırsatlardan istifa- ederek tebdilhava aldığı za- anlar İzmire de gitmişti. Nec- iye Yusuf beyin kızlariyle mek- be gidiyordu.

Harp bitip, son defa Adana- an İzmire geldiği zaman tekaüt- ğünü istiyerek elinde avucun- ki üç beş kuruşla "Seydiköy" bir bağ alarak işletmek iste- Otuz yıl üzerinde taşıdığı rmayı çıkartıp hayatta yeni r faaliyet sahasına atıldığı gün ndini himayesiz kalmış toy ve iz bir insan gibi gördü. Top- k ona silâh ve kılıç kadar yar amamıştı. O sıralarda siyasî ziyetlerde büsbütün karışmış- Dünyanın ahenk ve şirazesi zulmuştu. Vaziyeti tehlikeli ren Refik bey aldığı bağı bah- yi satarak kriziyle beraber İs- nbula gelmişti. Necmiye ba- lmağa muhtaç bir baba için m ana hem evlât olmuştu. Bu- un içindir ki o; yaşının kendisi- yükletemiyeceği ağır şartlar ında biraz ezilmiş kavrulmuş biydi.. Babası ona annesine k benzediğini söylerdi. Yekten san üzerinde tesir bırakacak r güzelliği yoktu.. Fakat müte- sip bir vücudu sevimli bir izü vardı. Kalınca kaşları. Bi- raz dar alnı üzüm gibi siyah gözleri gülen ve ağlayan bir nem içerisinde daima parlaktı.

Hüzünle tebessüm onda o kadar fazla imtizaç etmiş ve o kadar biribirlerine kaynaşmıştı ki, gülerken çukurlaşan dudak kenarları ağlarken iç sızlatan masum hali ondaki gizli ve manalı güzelliğin ayrı ifadeleri ayrı başkalıklarıydı. Onu bu acı hâdisede kurtaran ve ona on gündür hakikî bir arkadaş sevgisiyle bağlanan Kemal bile Necmiyeyi bu akşamki kadar derinden tahlil edeerek görmemişti. Gazetesini okurken bir aralık gözü Necmiyeye ilişti. O da, bir gazete okuyordu ve çok dalgındı.. Kurtuluş mesuliyetini üzerine aldığı bu genç kızın kederli yüzünde sevimli bir güzellik vardı. Ona bütün içiyle ve bütün dost sevgisiyle acıdı. Yirmi günlük iken anasını, en sevimli en idrakli çağında da babasını kaybetmiş sayılan bu güzel ve masum kızın bütün bu felâketlere maruz kalması için nasıl bir sebep ve günahı vardı ki... Ondan hakikati saklıyorlardı. Refik bey işkence ve ıztırap içerisindeydi.. Hattâ bir arkadaşı onun için çok hasta olduğunu söylemişti. Kemal elindeki gazeteyi bırakmadan bu masum tabloyu dakikalarca seyretti.

Merhametle karışık bir sevginin içini kemirdiğini hissediyordu. Ona yardım ettiği, el uzattığı için seviniyordu.. Fakat, kendisi neydi ki.. Öyle bir dava ve öyle bir iş içerisinde bulunuyordu ki: Yarın kendisine de belki aynı şekilde acıyanlar bulunacak ve zavallı diyeceklerdi.. Ne olursa olsun o enerjisini bu sahada sarfetmekten gurur ve iftihar duyuyordu. Büyük davaların ölümü uğrunda harç edilecek, feda edilecek Ferdin ve şahsın nasıl bir değer ve kıymeti olabilirdi ki.. Bir aralık başını kaldırarak elindeki gazeteyi bıraktı ve seslendi.

— Necmiye hanım. Yine pek dalgınsınız.. Hatırımda iken sorayım Canip beyi bulmak kabil olursa Muhtar beyin evine götürdüğümüz eşyaları da oraya nakledelim. Olmaz mı?

— Buna ne lüzum var. Bu gizlenme muvakkat olmayacak mı? Hem babamın yakında kurtulacağını söylüyordunuz. Buna ne lüzum var..

O; bu sözü ne kadar ümit dolu bir heyecanla söylüyordu. Kemal, bu masum kızı yaşatan ümidi karartmamak için hemen cevap verdi:

(Devamı var)

HİKAYE

Saadet yolu

Nakleden: Muzaffer Esen

Rahmi ile ilk karşılaştığım gün kalbimin daha hızlı çarptığını ve artık bir daha dirilmeyeceğini sandığım sevmek arzusunun tomurcaklandığını hissettim.

Dört senedir bütün hayatımı, bütün vaktimi ve bütün düşüncelerimi, babalarının son nefesindeki ricasını yerine getirmek için, iki küçük yavruma hasretmiştim.

Hayatta bu mukaddes vazifeden başka birşey görmiyorum. Kocamın genç yaşta ölümünden sonra dünya gözlerimin önünde karanlık ve renksiz kalmıştı, hayatta biricik tesellim çocuklarımdı. Yalnız tek bir arzum vardı: Onlar için çalışmak ve onların her ihtiyacını karşılayabilmek. Onların muhtaç olduğu herşeyi verebilmek için ne yapmak lâzım geleceğini düşünüyor, geceleri sabahlara kadar uykusuz kalıyordum.

Hayatla çarpışmak için hazırlanmış değildim. Bu haris ve kendini küşünen insanlar kalabalığının arasında boğulmamak için nasıl yüzüleceğini öğrenmemiştim. Feritle evlendiğim vakit ancak on sekiz yaşında idim. Annem, babam beni çok nazlı büyütmüşlerdi. Kısa bir zaman içerisinde babamın ve annemin ölümünden sonra hayatımın bütün alâkası Feridin üzerinde toplanmıştı.

Ferit öldüğü vakit Mahmut iki yaşında, Cavat altı aylıktı. O vakit âdeta kendimi kaybetmiş bir halde, ekmek parası kazanmak ve yavrularımı büyütmek için iş aramıya başladım.

Teklif edilen ilk işi kabul ettim. Çok zengin ve çok kibar bir ailenin yanına mürebbiye olarak girdim. Hanımefendi çocuklarımı yanıma almıya razı olmuştu. Bana, garajlarının üzerindeki üç odada yerleşmek müsaadesini verdiler, oraya taşındım ve orada çocuklarım için bir yuva kurmıya uğraştım.

Çocuklarım gürbüz ve sıhhatli idi. Babalarını hiç bilmiyorlardı. Sanki hiçbir felâket görmemiş insanlar gibi sâkin ve neşeli günler geçiriyorlardı.

Fakat aylar ve seneler geçtikçe istikbal beni çok endişelendiriyordu. Kendim için hiç birşey sarfetmiyordum. Bütün kazanzancımı çocuklara hasretmiştim. Şimdilik ipin iki ucunu bir araya getirebiliyorum. Fakat çocukların ihtiyacı artacak, mektep masrafları çıkacaktı. Kâğıt, kitap, kalem parasını nereden bulacaktım. Halbuki ben onlara mümkün olduğu kadar yoksulluk çektirmemek için çırpınıyordum.

Sadiye hanımefendi çok kibar bir cemiyet kadını idi, günleri ziyaretler, eğlentiler ve toplantılar arasında geçiyordu. Hanımefendi bana bir anne şefkati ile bakıyor, arasıra karşısına alıyor ve uzun uzun konuşuyor.

— Yavrum, yaşamak sadece iş görmek demek değildir. Evet, iş bir zarurettir, bunu bilirim. Fakat bir parça da eğlenmek lâzım. Hayatta seni de alâkadar edecek birçok şeyler bulunabilir, sinema, musiki, kitaplar vesaire...

Hanımefendiyi inciteceğimden hiç korkmadan böyle şeylerle uğraşacak kadar zengin olmadığımı söyledim. O, bütün anlattıklarıma rağmen fikrinde israr ediyordu:

— Kocanızın ölmünden nonra çalışmak istemekle hata ettiniz. Siz daha çok gençsiniz... Hayatta kendinize lâyık bir arkadaş bulabilirdiniz.

Sözünü kestim ve acele acele:

— Hayır, dedim. Hayatta kimseye ihtiyacım yok, çocuklarım bana yetişir.

— Bugün için öyle... Fakat ileride evlâtlarınızın da sizi bırakacağı bir gün gelebilir. O vakit ne yaparsınız. Bu yaşta bir mezarda yaşamıya hakkınız yoktur. Henüz çok genç olduğunuzu düşününüz.

Kadın doğru söylüyordu, henüz yirmi yaşında idim. Beni çocuklarımla beraber görenler, bu iki çocuğun annesi olduğuma inanmak istemiyorlardı.

İşte bu sırada Esma ile tanıştım. Esma rüzgâr gibi oynak, neşeli ve lâkayt bir dızdı. Konağa komşu, ortahalli bir ailenin kızı idi. Bir avukat yanında çalışıyordu, fakat boş vakitlerini bzide, bilhassa benim ve çocuklarımın yanında geçiriyordu.

Bu kızın kafasında istikbal düşüncesi diye birşey yoktu; her gelişinde uzun uzun beni azarlardı:

— Somurtup düşünmek neye yarar? Hayat bir köprü kemerine benzer, her gün su taşlarına vura vura geçer, bu kemer bir gün yıkılacaktır, fakat o günü düşünerek niçin üzülmeli? ...ların köpüre köpüre akışile eğlenmek daha tatlı değil mi?

Esmayı âdeta kıskanıyordum. Bu şeytan kız öyle hiçten eğlenceler yaratıyordu ki!

Herkesle kolayca arkadaş oluyor, herkes onunla beraber bulunmaktan hoşlanıyor. Konuşurken herkese tatlı söylüyor, kimseye şikâyet etmiyor, arkadaşlığı tertemiz bir çocuk arkadaşlığı gibi.

Ah, keşke ben de onun gibi olalabilseydim!

Ve günün birinde o da oldu.

Artık mesut, çok mesuttum, çünkü seviyordum.

Ve işte bu aşkın iki kelime ile hikâyesi.

Bir cuma akşamı Esma yine bana her vakitki gibi çıkışıyordu:

— Zavallı çocuk. Lüzumsuz yere hayattan iğrenmişsin, gündüz akşamlara kadar çalışmak, gece de çocukların elbiselerini yamamak yaşamak demek değildir ki...

— Ne yapabilirim?

— Yarın akşam benimle beraber gel de hayatın ne kadar eğlenceli olduğunu göstereyim. Ben yarın bir kır balosuna gidiyorum. Seni de beraber götürürüm, sakın elbisem yok deme... Yeşil robumu sana veririm, ben maviyi giyeceğim.

Orta hizmetine bakan kadın ben gelinceye kadar çocukların yanından ayrılmıyacağını vaadediyor, bu teklifi kabul etmem için israr ediyordu. Bu kadın, beni yeşil rop içinde, dalgalı saçlarım ve kırmızı dudaklarımla gödüğü vakit şaşırıp kaldı.

— Aman ne kadar da güzel oldun, yavrum. Kimse sana iki çocuk annesi diyemez.

Baloda gürültü, kalabalık beni tamamile şaşırttı. Kocam sağken hiç eğlence yerlerine gitmezdik. Binaenaleyh çok az tanıdığım bir kızın yanında, hiç tanımadığım insanlar arasında âdeta ürküyordum.

Esma herkesle konuşuyor, her kesle şakalaşıyordu. Birdenbire yanıbaşımızdan birisini durdurdu:

— Bana baksana Rahmi! Seni Şermin ile tanıştırayım. Şermin gökten inmiş bir melektir. Bu, zavallıya öyle dik dik bakma, o senin bildiğin kızlardan değildir.

Rahmi elimi sıkarken bütün kanım yüzüme fırlamıştı. Yer ayaklarımın altından kaçıyordu.

Şimdiye kadar hayatım tek bir erkeğe bağlı idi, kocamı tanımış, onu sevmiş, onunla evlenmiş ve ona, yalnız ona bağlı kalmıştım. Hatırası benim için mukaddes bir şeydi.

Fakat şimdi ölü sandığım kalbim diriliyor ve unuttuğum hisler canlanıyor, Rahminin eli elime değer ve gözleri gözlerimde dolaşırken başım dönüyor ve top rak ayaklarımın altından çekiliyor.

*

Beraber dansettik. Kolu belime sarıldı. Bu hem tatlı hem acı birşey. Gözyaşları kirpiklerimde incilendi; kendi kendime: "artık tahammül edemiyorum. Bir köşeye çekilebilsem,, diye düşündüm.

Fakat onunla bir dakika bile başbaşa kalamadan saatler geçti. İstediğim yalnızlığı, ancak evimizin kapısı önünde bulabildim. (Devamı var)

TUNA YILDIZI

Yazan: *İskender F. SERTELLİ*

- 58 -

Marta amcasını müdafaa etmek niyetinde değildi. Fakat, ...ir hakikati ifşa etmiş olmak ...in, padişaha cevap verdi:

— Amcamla benim aram a...ktı. Ben onun yanından kaç...ıştım. Ancak, işin iç yüzünü ...ğrenmek isterseniz, haber ve...eyim ki, Mirçeyi daima Türk...r aleyhinde tahrik eden kral ...ikizmund idi. Hattâ son defa ...endisinin, yanından ayrılaca...ım sırada, kralın bir adamı, ...ncama gelerek: "Sikizmund...an selâm getirdim. Kral daha ...e zamana kadar Türklere bo...un eğeceğini soruyor,, dedi. ...Mirçe bunun üzerine Macar ...öylülerini ayaklandırmağa ...aşladı. Bu hâdiseden üç gün ...onra ben amcamın yanından ...zaklaşarak, annemin doğdu...u köye gelmiştim.

Yıldırım, Martanın sözlerini dikkatle dinliyordu.

— Peki ama, dedi, sen Türkleri seviyor muydun ki, Mirçenin bu hareketini hoş görmedin!?

— Türklere o zamana kadar ne dost, ne de düşman nazarile bakıyordum. Yalnız, annem bana: "Türkler çok kuvvetlidir. Günün birinde buralara gelirlerse, yurdumuzu baştan başa işgal ederler ve bizi kılıçtan geçirirler. Amcamın yaptığını beğenmiyorum. Biz onun gittiği yoldan gitmiyelim.,, derdi. Annemin dedikleri doğru çıktı. Amcam şimdi esir olmadıysa, mutlaka kendini öldürmüştür.

—Niçin?.. kendini öldürmekle Eflâklılara ne kazandırmış olacak? O da belki kral ile birlikte Bizansa kaçmıştır.

Marta yerde diz çökmüş bir halde anlatıyordu:

— Hayır, haşmetemaab! Mirçe dünyanın en inatçı adamlarından biridir. O her zaman: "Eğer Türkler yurdumuzu işgal eder ve müttefik ordulara karşı zafer temin ederse, ben kendi kendimi gebertirim.,, derdi. Mirçe bunu söylemekte kendini çok haklı bulurdu. Çünkü, kralın teşvikile o da bütün köylüye: (Kral her savaşta galip gelecek!) derdi. Bu zaferden sonra köylünün yanına hangi yüzle dönebilir?

— Demek ki, sen Mirçenin ya Bizansa kaçtığını, yahut kendini öldürdüğünü zannediyorsun, öyle mi?

— Evet, haşmetmeab! Onun bu dakikada yaşadığına inanmıyorum. Kral Sikizmundla beraber Bizansa kaçmış olsa bile, orada da bu âkıbet kendisini bekliyor demektir.

Yıldırım, genç Macar kadınının ne demek istediğini anlayamadı.

— Bizansa iltica ettilerse, canlarını kurtarmışlar demektir.

Dedi. Marta fikrini ve bildiklerini açıkça söyledi:

— Mirçenin kardeşi Antonyo Bizanstadır.. Kendisinin taz yikinden kaçarak Bizans imparatoruna iltica etmiştir. Şimdi, biribirine düşman olan bu iki kardeş Kostantaniyede karşılaşırsa, ikisinden birinin mutlaka ölmesi lâzımdır. Çünkü, Antonyo çok müstehzi bir adamdır. Kardeşini bu vaziyette görünce: "Haniya, Türklere karşı atıp tutuyordun. Neden onların hakkından gelemedin de, bir korkak harp kaçağı gibi buraya sığındın?,, diyecek.. Mirçe bu istihzalar karşısında Kostantaniye sokaklarında açık alınla dolaşamıyacak başını taştan taşa vurup kendini öldürecektir.

Yıldırım gülmeğe başladı.

— Onların canı kıymetlidir. Felâketler karşısında çabuk bir leşirler...

Yıldırım Antonyoyu çok iyi tanırdı. Onu çoktanberi öldü sanıyordu.

— Meğer Antonyo, Mirçenin şerrinden kurtulmak için Bizansa iltica etmiş de haberimiz yok, dedi.

Marta ile daha fazla konuşmağa vakti yoktu.

— Bu zeki bir kadın, ondan bir hayli malûmat aldık. Kendisini bir çadırda hapsediniz.. Sonra tekrar konuşacağım onunla, dedi.

(Devamı var)

Amerikaya giden altınlar

Harbin başlamasiyle braber Avrupanın bütün altınları Amerikaya akmağa başladı. İstilâya uğrayan bütün memleketler paralarını Amerikaya kaçırmağa başladılar.

Lehistanın yirmi bir milyon İngiliz lirası kıymetindeki altını bir çok maceralardan sonra ve Karadeniz, Suriye, Fransa tarikiyle Amerikaya geçti.

Hollanda ve Danimarka hükûmetleri, birisinin 160, diğerinin 12 milyon İngiliz lirası kıymetinde bulunan altınları istilâdan evvel Amerikaya yolladılar.

Norveç istilâ gününe kadar altınını muhafaza etmişti. Fakat istilâ başlar başlamaz, 33 milyon İngiliz lirası kıymetindeki Norveç altını uzak bir fiyorda demirlemiş ve ağaç dallariyle maskelenmiş Bonna vapuruna konularak Nevyorka gönderildi.

İsveç hükûmeti de bir ihtiyat tedbiri olarak altınını Amerikaya göndermiştir. İsveç altınları Mormanksea vapuriyle Amerika yolunu tuttu. Garip bir tesadüf eseri olan bu vapur Tondhaym Norveç limanında demirliyken bu liman Almanlar tarafmdan işgal edildi. Fakat İsveç bayrağı taşıyan gemi Amerikaya doğru yoluna devam etti.

Majino hattına çok güvenen Fransızlar ise ancak Parisin işgalinden bir iki gün evvel altınlarını bir Fransız harp gemisiyle Martinik adasma kaçırabildiler.

Fransız, Alman, İtalyan hudutları arasında sıkışmış bir vaziyette bulunan İsviçre de 1940 taaruzu başlarken biribiriyle çarpışan düşman ordularından herhangi birisinin İsviçreyi işgal edebileceği düşüncesiyle altınlarını saklamak çaresini aradı. Etrafı muharip hükûmetlerle çevrilen İsviçre altınlarını Amerikaya gönderemezdi onun için rivayetlere inanmak lâzım gelirse İsviçre altınlarını Alpler üzerinde bir yere gömmüştür. Bu yerin neresi olduğunu ise ancak birkaç kişi biliyor.

Radyo

1-7-1941

7.33 Hafif program.
7.45 Ajans.
8.00 Senfonik parçalar.
8.30 Evin saati.
12.33 Türkçe plâklar.
12.45 Ajans.
13.00 Türkçe plâklar.
13.15 Karışık program.
18.03 Salon orkestrası.
18.30 Memleket postası.
18.40 Salon orkestrası.
19.00 Yuva saati.
19.15 Salon orkestrası.
19.30 Ajans
19.45 Fasıl sazı.
20.15 Radyo gazetesi.
20.45 Şan solaları.
21.00 Ziraat takvimi.
21.10 Saz eserleri.
21.30 Konuşma.
21.45 Klâsik program.
22.30 Ajans.
22.45 Dans müziği.

SANiN DIŞMACUNU

Dişlere hayat verir

ANCAK

Her sabah, öğle ve akşam, her yemekten sonra mutlaka fırçalamak şarttır. Bu usulü şaşmadan, muntazam bir metodla takip edenlerin dişleri mikroplardan, hastalıklardan muhafaza edilmiş olur, paslanmaktan ve çürümekten kurtulur. Her zaman temiz, parlak ve güzel olarak kalır.

SANiN DIŞ MACUNU

ile sabah, öğle ve akşam her yemekten sonra günde 3 defa

Birinci sınıf mütehassıs doktor
NURI BELLER
SİNİR ve RUH HASTALIKLARI
Ankara Caddesi No. 71
Muayene saatleri: 15 den itibaren

OPERATÖR
Halid Ziya Konuralp
İKİNCİ CERRAHİ DOÇENTİ
Beyoğlu İstiklâl Caddesi Elhamra Apartmanı 1 Numarada
Her gün öğleden sonra 7 ye kadar
Telefon: 42204

Şubeye davet

Yerli Eminönü askerlik şubesinden:

Yd. Lv. Tğm. Salih oğlu Mehmet Ali (39601) Tbb. Emekli Yb. Ahmet Demir oğlu Mustafa Fazıl (323-110)

Yd. P. Tğm. Ahmet oğlu Abdullah Akgül (39962) nin acele şubemize müracaat etmeleri ilân olunur.

Türkiye Cumhuriyeti
ZİRAAT BANKASI
Kuruluş tarihi: 1888. — Sermayesi: 100,000,000 Türk Lirası
Şube ve Ajans adedi: 265.
Zirai ve ticari her nevi banka muameleleri.
Para biriktirenlere 28.800 lira ikramiye veriyor.

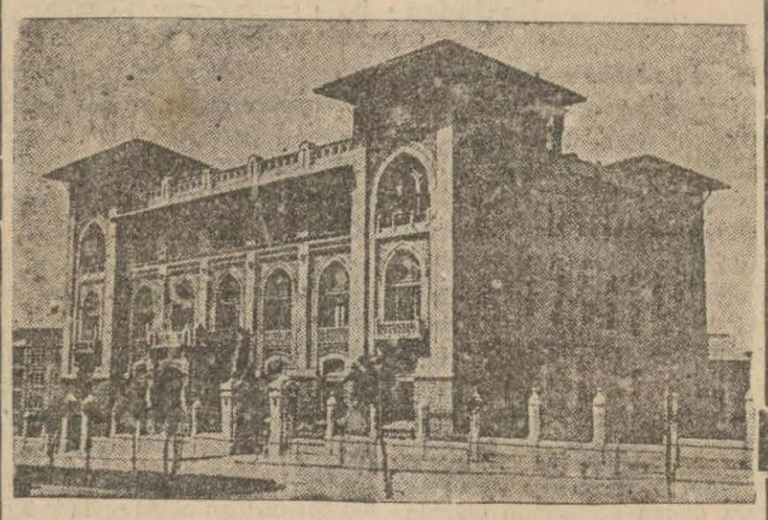

Ziraat Bankasında kumbaralı ve ihbarsız tasarruf hesaplarında en az 50 liram bulunanlara senede 4 defa çekilecek kur'a ile aşağıdaki plâna göre ikramiye dağıtılacaktır.

4	adet	1,000	liralık 4,000 lira	100	adet	50	liralık 5,000 lira
6	„	500	„ 2,000 „	120	„	40	„ 4,800 „
8	„	250	„ 1,000 „	160	„	20	„ 3,200 „
40	„	100	„ 4,000 „				

DİKKAT: Hesaplarındaki paralar bir sene içinde 50 liradan aşağı düşmiyenlere ikramiye çıktığı takdirde % 20 fazlasiyle verilecektir. Keşideler: 11 Mart, 11 Haziran, 11 Eylül, 11 Birincikânun tarihlerinde yapılır.

İstanbul Levazım Amirliğinden verilen harici askeri kıtaatı ilânları

Aşağıda yazılı mevadın kapalı zarfla eksiltmeleri hizalarında yazılı gün ve saatlerde Gebzede askeri satınalma komisyonunda yapılacaktır. Taliplerin kanuni vesikalarile teklif mektuplarını ihale saatlerinden bir saat evvel komisyona vermeleri.

Cinsi	Miktarı kilo	Tutarı lira	Teminatı lira	İhale gün ve saat
Süt	40.000	6.000	450	2.7.941 15
Odun	4.320.000	64.800	44.90	4.7.941 15
Sadeyağı	88.000	158.400	11.880	1.7.941 15
Sığır eti	909.000	363.360	18.748	3.7.941 15
Koyun eti	40.000	28.000	2.100	7.7.941 15

(97-4790)

VAKIT matbaası
Kitap kısmını yeniden tanzim edip açmıştır
Kitap, mecmua, gazete basar.
Tâbiler namına dizgi işleri alır.

GÖZ MÜTEHASSISI
Kemal Tarkan
Pazardan başka, her gün
ÖĞLEDEN SONRA
Taksim, Kamer Palas 1 nci kat
Telefon: 49313

Çocuk Hekimi
Ahmet Akkoyunlu
Taksim Talimhane Palas No. 4
Pazardan maada hergün saat 15 ten sonra. Telefon 40127

Raşit Rıza Tiyatrosu

Bu Akşam

Üsküdar Doğancılarda, Yarın akşam Bağlarbaşında — Bobsitil — komedi 3 perde, Halide Pişkin temsillere iştirak edecektir.

Doktor Hıfzı Bakım
Dahiliye mütehassısı
Taksim: Talimhane
Güngör Ap.
Hergün öğleden sonra

Boğaziçi Lisesi Müdürlüğünden:

Lise ve orta okul talebesi için 16 temmuzda başlıyacak olan tatil ikmal kurslarına iştirâk isteğinde bulunan talebenin pazartesi ve perşembe günleri saat dokuzdan on ikiye kadar mektep idaresine müracaatla isimlerini kaydettirmeleri lâzımdır bildirilir. Kayıt işi on temmuz perşembe günü saat on ikiye kadar devam edecektir.

Nafıa Vekâletinden:

Elâzığ - Van - İran hududu hattının 94 üncü kilometresile 114 üncü kilometresi arasındaki dördüncü kısım inşaatı kapalı zarf usulile münakasaya konulmuştur.

1 — Münakasa 16.7.941 tarihine tesadüf eden Çarşamba günü saat 16 da vekâletimiz demiryollar inşaatı dairesindeki münakasa komisyonu odasında yapılacaktır.

2 — Bu işin muhammen bedeli dört milyon beşyüz bin (4.500.000) liradır.

3 — Muvakkat teminatı yüz kırk sekiz bin yediyüz elli (148750) liradır.

4 — Mukavele projesi, eksiltme şartnamesi, baymdırlık işleri genel şartnamesi, vahidikıyasli fiyat cetveli betonarme şartnamesi, telgraf hattı şartnamesi, takeometre plân ve profili, 91 C. numaralı tip betoarme kontrol talimatnamesi, köprüler hesabı esasları, köprü vahidi kıyasli fiyat cetvelinden mürekkep bir takım münakasa evrakı elli lira mukabilinde demiryollar inşaat dairesinden tedarik olunabilir.

5 — Bu münakasaya iştirak etmek istiyenler her türlü referanslarını ve diğer vesikalarını bir istidaya raptederek münakasa tarihinden en az üç gün evvel vekâletimize vermek suretile bu iş için bir ehliyet vesikası talep edeceklerdir.

6 — Bu eksiltmeye girecekler 2490 numaralı kanunda ve eksiltme şartnamesinde tesbit olunan evrak ve vesikaları ile ehliyet vesikalarını ve fiyat teklifini havi zarflarını mezkûr kanun ve şartnamenin tarifatı dairesinde hazırlıyarak münakasayanın yapılacağı saatten bir saat evveline kadar numaralı makbuz mukabilinde komisyon başkanlığına vereceklerdir.

(3732) (5234)

TÜRKİYE İŞ BANKASI
T. İŞ BANKASI
Küçük Tasarruf hesapları 1941 ikramiye plânı
KEŞİDELER: 4 Şubat, 2 Mayıs, 1 Ağustos, 3 İkinciteşrin tarihlerinde yapılır.

1941 İkramiyeleri

1	adet	2000	L.lık = 2000.—Lira	8	„	250	„ = 2000.— „
3	„	1000	„ = 3000.— „	35	„	100	„ = 3500.— „
2	„	750	„ = 1500.— „	80	„	50	„ = 4000.— „
4	„	500	„ = 2000.— „	300	„	20	„ = 6000.— „

Kayser Wilhelm'in HAYATI

YAZAN EMİL LUDVİG

- 30 -

Bunun mesuliyeti majeştenize değil ihtilâlcilere aittir. Eğer onlara boyun eğersem melhuz kargaşalıkların önüne geçmiş olmayız, zamanı uzatmış bulunuruz o kadar ve bu iş ne kadar geri kalırsa o kadar şedit ve kanlı olacaktır.,,

İhtiyarın ısrarına imparator şu sözlerle mukabele etti: "Her halde Reichtag'da onlara biraz avans vermek lâzım,, Bismark inat etti: "Eski idare tecrübem böyle bir şeye mâni olmağı bana vazife olarak tahmil etmektedir. Ben kabineye girdigimdenberi kraliyetin nüfuzu eksilmemiş günden güne artmıştır. Şimdi böyle bir teşebbüse girişmek devlet ve hükûmet yolunda atılmış ilk yanlış adım olacaktır. Eğer majesteniz benim mazuratımı bir kerre tetkik etmeyecekse, vazifemi muhafaza edip edemeyeceğimi bilmiyorum.

İhtiyar Bismark, ihtiyar imparatorun karşısında da bir kere böyle, istifasını vermiş fakat hükümdar "asla olamaz!,, diye bağırmıştı. Şimdi acaba torunu ne yapacaktı?

İmparator dudaklarını ısırmış ve Böttichher'e yavaş sesle "bu şey beni müşkül vaziyete koyacak,, dedikten sonra nazırlara dönmüş. "Bir kere de bu bayların fikirlerine müracaat edelim,, demişti.

İhtiyar istifasını bütün kabine âzasının karşısında vermişti ve imparator işi doğrudan doğruya nazırlara havale etmişti. İhtiyar Bismark çok ihtiyatsız hareket etmişti. İmparatorun jesti ise gayet kurnazca idi.

Yeşil çuha ile örtülü bazı masanın etrafında oturanların hepsinin sempatisi imparatora müteveccihti hepsi ihtiyardan nefret ediyorlardı. Böyle olmasma rağmen hiç biri Bismark'ın karşısında fikrini açıkça söyliyemiyorlar. Hükümdarları lehine ağız açamıyorlardı. İmparator devlet içindeki kuvveti temsil ediyordu. O istese başvekili de koğabilirdi. Halbuki işte başvekilin tehdidine bizzat cevap vermeğe cesaret edememişti. Bismark'ın cüssesi dahi karşısındakiler üzerinde tesir yapıyordu. Onun hiddetinden korkuyorlardı. Ve herkes onun tarafına geçiyordu. Böttichher bile onunla barışmağı korkak bir surette tecrübe etmişti. Açık bir müzakerede imparator mağlûp olmuştu. Fakat o daima kendisine hâkim kaldı. Ve ayrılırken prensin elini sıktı.

Bismark evine geldiği zaman büsbütün hiddetliydi. Şimdi kendi kabahatini anlayordu. Üç aydır imparatoru kendi en büyük düşmanlarının elinde bırakmıştı.

Bugün imparotr, nazırları başvekilin karşısında seslerinin tonunu indirdikleri için imparator da onun karşısında boyun eğmeğe mecbur olmuştu.

Bötticher onun halefi olmak istiyordu. Sıhhati yüzünden istirahatte geçirdiği bu üç ay içinde kendisinin yerini almak isteyen Bötticher'in nasıl dolaplar çevirmiş olduğunu ancak şimdi öğrenmiş bulunmaktan pek sinirleniyordu. Bötticher imparatoru başvekilin ancak morfinle kendini tutabildiğine ikna etmişti. Şimdi Bismark imparatorla arasında geçmiş olan eski vakaları teker, teker hatırlayor ve onların hakikî sebep ve mânalarını şimdi anlayordu.

V

Hanedan meclisindeki hâdiseden sonra her iki taraf da kendisini yenilmiş hissediyordu. İzzetinefsi kırılmış olan imparator, harbiye nazırına yumruğunu sallayarak şöyle bağırmıştı: "Niçin hepiniz birden beni terkettiniz. Hepiniz perişan bir vaziyette idiniz. Size daha evvelden Bismark ne söylemişti?,,

(Devamı var)